

DACIA

Onor.
Biblioteca Palatului CulturalPROPRIETAR: Societatea Națională de Editură și Arte Grafice
„DACIA TRAIANA” Suc. T-9022
Inscris în Tr. N. 111 din 27.12.1939Telefoane:
Direcția . . . 48-33
Redacția . . . 16-00
Administrația . . . 50-62
Tipografia . . . 14-69Arad
Str. Mărășești Nr. 1. Tel. 11-28Cotidianul Banatului
și al Graniței de VestDirector responsabil:
C. MIU-LERCAABONAMENTE ANUALE:
Pentru țărani . . . Lei 1800
Autorități și comercianți . . . Lei 3000
Instituții și întreprinderi . . . Lei 6000

Întelegeri între guvernul polon din Londra și guvernul englez Portugalia ia poziție împotriva comunismului

Situația politică

De la Berlin, discursul d-lui Eden este privit în felul următor: „Angliei îi rămâne mai departe să se intereseze de problemele politice mondiale, păstrându-le și apărându-le cu îndârjire în același timp pe ale sale”. Aceasta este vadecata făcută la Berlin asupra declarațiilor lui Eden în Camera Comunelor. Ministrul de externe britanic are intenția să combată susținerea că Anglia a rămas în dependența Uniunii Sovietice. El își sprijină părerea pe teza că Anglia și va juca întotdeauna rolul său de protagonistă în Europa, susținând că nici Moscova nu se opune acestei poziții a Marelui Britannie. De bună seamă nu i s'a permis Angliei de nimeni să se intereseze de toate problemele. Concomitent, Eden declară că nu trebuie să se mai compare fosta Polonie garantată la declanșarea războiului, cu cea actuală și că în toate deciziile concrete trebuie să fie inclusă dorința de a păstra înțelegeri cu Uniunea Sovietică și Statele Unite.

În felul acesta, politica engleză începe, în cadrul cercurilor competente britanice, să nu mai considere că există stare de urgență de ea de categoria Poloniei și a să-și facă mană liberă jașa de actualitate probleme ale acestor state, de așa natură încât să-i îngăduie Marelui Britannie să realizeze legea principială a păstrării uniunii de vedere cu Moscova, prin aceste cedări. Deși d. Eden a declarat că nu s'au desbătut la Teheran cătuș, de puțin chestiunile zonelor de interes, totuși admite pe de altă parte că factorii spațiali întotdeauna au jucat un rol important și că sovieticii au legitime interese în zonele europene. De aceea nici nu poate fi vorba despre o delimitare a acestor interese sovietice, fapt pe care Eden l-a confirmat prin cuvintele că „până acum lipsește un punct de vedere concret în această privință”.

Cât privește poziția Turciei în actualitate împrejurări, o știre a Biroului Internațional de Informații, retransmisă de corespondentul Agenției DNB, anunță:

După cum se află, guvernul turc a respins cererea unei societăți nord-americane de a întreprinde explorări petrolifere în Turcia.

Societatea cerea pentru sine monopolul exploatarea petrolului turc pe 95 de ani și construirea unei conducte de petrol ducând spre un port turc.

Beneficiile urmau să fie împărțite în două părți egale între Turcia și Statele Unite.

Iminenta intrare în guvernul francez a dlui Marcel Deat

BUCUREȘTI, 26. S. P. P. transmite: La conferința de ieri dela Wilhelmstrasse, s'a întrebat dacă intrarea în guvernul francez, a dlui Marcel Deat, a devenit iminentă după cum se șvonește.

S'a răspuns că intrarea dlui Marcel Deat, în guvern, se pregătește de săptămâni, însă se opuneau o serie de piedeci de ordin material și personal, care între timp au fost înlăturate în cea mai mare parte.

Lisabona, 26 (Rador). Corespondentul agenției DNB comunică:

Într'o ediție specială, publicată pentru Legiune, ziarul oficios „Di Rio da Manha” amintește fraza rostită de Stalin, care a declarat că va sosi ceasul când armatele Uniunii Sovietice vor pătrunde adânc în grădinile de portocali și lămâi ale Peninsulei Iberică.

Niciodată, spune ziarul portughez, Portugalia nu va uita aceste „intenții dibolice ale comunismului”. Neutralitatea portugheză nu înseamnă cătuși de puțin o renunțare la apărarea onoarei și a independenței națiunii. Pentru acest motiv Portugalia nu va înceta niciodată de a combate oficial comunismul.

Guvernul polonez din Londra respinge linia Curzon

Amsterdam, 26 (Rador). — Corespondentul agenției DNB comunică:

Reacția poloneză față de declarația d-lui Churchill privitor la diferendul polono-sovietic, a fost adusă la cunoștința dlui ministru al afacerilor străine britanic, Joi de către d. Romer ministru al afacerilor străine al comitetului emigrant polonez.

Comitetul polonez și partizanii săi din Londra sunt în unanimitate de părere că punctele de vedere exprimate de d. Churchill stau în opoziție cu ultima propunere a comitetului polonez, care i-a fost remisă dlui Churchill spre a fi adusă la cunoștința lui Stalin.

În urma declarației dlui Churchill atitudinea polonezilor din Londra a devenit din nou rigidă. Ei resping acum mai ales linia Curzon.

Acest nou punct de vedere polonez

Polonii părăsesc discuțiile de compromis anglo-sovietice în chestiunile diferendului polono-rus

LONDRA, 26 (Ep) Guvernul polon a exil în urma evenimentelor din ultimele zile s'a hotărât acum pentru definitivă respingere a liniei Curzon și la abandonarea discuțiilor de compromis duse de guvernul britanic cu Uniunea Sovietelor. Această lucruri s'a declarat Vineri în cercurile britanice inițiate și fost susținut de un articol al organului oficios al guvernului polon în exil. Ca motiv al acestei proaspete schimbări de spirit se prezintă recentul discurs al premierului Churchill, care după cum comunică corespondentul diplomatiei agenției Reuter, a produs o mare decepție în rândurile polițienilor poloni în exil. Acelaș punct de vedere declară și statul major polon cu mențiunea că, concentrarea forțelor de rezistență polone cu armata sovietică depinde de faptul dacă sovieticii recunosc „starea legală” al autorităților civile și militare polone și a recunoscut că nimeni nu poate pretinde dela Polonia să-și jertfească drepturile.

este exprimat, după cum precizează serviciul britanic de informații în ziarul oficios polonez „Dziennik Polski” care scrie între altele:

Guvernul polon este ferm hotărât să respingă așa numita linia Curzon, drept viitoare graniță între Polonia și Uniunea Sovietică. Guvernul polonez va persista în punctul său de vedere.

Serviciul britanic de informații constată, la rândul său, în această privință că guvernul sovietic a propus „cu aproximație” linia Curzon, cu toate corectările posibile în favoarea Poloniei. Această ofertă sovietică nu a fost încă retrasă. Nimic nu lasă, totuși, să se presupună că guvernul sovietic ar putea avea intenția de a modifica corespunzător oferta sa, spre a satisface dorințele „guvernului polonez”.

În cercurile politice din Londra noua atitudine a guvernului polon în exil a produs o surpriză neplăcută. Nu i se dăuieci o seriozitate protecției Poloniei și se crede că aceasta vrea în mod vizibil să jace rolul unui „simțeaș erotic”. Dacă polonezii să încapăținează să lege un compromis atunci ei însăși trebuie să suporte consecințele.

Discursul d-lui Eden comentat la Stockholm

BUCUREȘTI, 26. S. P. P. transmite: Din Stockholm se află că cercurile politice și diplomatice au reținut următoarea frază din discursul dlui Eden: „Din toată experiența mea, nu-mi amintesc de un timp în care politica externă să fi fost mai greu de dirijată decât acum.”

În această frază șeful Foreign Office-ului nu a vrut să exprime greutatea pe care Marea Britanie le întâmpină în acest război, ci mai degrabă a vrut să arate complexitatea politică și militară

în care se află în prezent lumea întreagă, complexitate care pare să depășească orice altă epocă din frământata istorie a omenirii.

Întâlnirea dintre dnii Badoglio și Contele Sforza

BUCUREȘTI, 26. — S. P. P. transmite: Ziarul elvețian „Basler Nachrichten” a publicat știrea că Badoglio și contele Sforza s'au întâlnit la Bari. Pentru prima oară, Badoglio ia personal contact cu opoziția.

În cercurile competente se crede că Badoglio a oferit contelui Sforza portofoliul ministerului afacerilor străine.

Schimbări în guvernul Statelor Unite

GENEVA, 26. (Rador). — Corespondentul agenției DNB. transmite:

Postul ambasador al Statelor Unite la Londra, d. Kennedy, a desmințit, după cum anunță „Daily Telegraph”, afirmația făcută de ziarul „Boston Herald”, că el ar urma să preia conducerea ministerului de comerț.

D. Gaule organizează o armată de un milion soldați

BUCUREȘTI, 26. S. P. P. transmite: CERCURILE POLITICE DIN MADRID AFLA DIN ALGER CA GENERALUL DE GAULLE S'A OBLIGAT CA PANĂ LA SFARSITUL ACESTUI AN SĂ ORGANIZEZE DIN ELEMENTE DIN COLONIILE FRANCEZE O ARMATĂ DE 1 MILION DE SOLDAȚI. NUMAI DUPĂ CE VA LUA FIINTA ARMATA FRANCEZA COLONIALA, ALIATII VOR RECUNOAȘTE COMITETUL DIN ALGER, DREPT UN GUVERN LEGAL.

Senatul american a respins „veto”-ul dlui Roosevelt

LISABONA, 26. (Rador). — După cum anunță serviciul britanic de informații și senatul Statelor Unite a respins Vineri veto-ul d-lui Roosevelt împotriva legii fiscale.

Führerul a decorat pe savantul Theo Morell

BERLIN, 26. (Rador). — Dela cartierul general al Führerului se anunță că Führerul a decorat și înmănat personal la 24 Februarie medicului și savantului dr. Theo Morell din Berlin Crucea de Cavalier la crucea serviciului de război.

Prof. dr. Morell, care din 1936 este medicul curent al Führerului, și-a câștigat merite deosebite ca pionier în cercetarea problemelor vitaminelor și a hormonilor.

Un spital de nebuni din Londra sediul celui de al treilea guvern emigrant jugoslav ?

BERLIN 25 (E. S. S.) Acum câteva zile postul britanic de radio difuziune a transmis o informație după care în tabăra emigrantă jugoslavă ar fi iminentă o înțorsătură senzațională și aume prin intervenția „unei personalități de frunte” între adepții lui Mihailovici și ai lui Tito. Incidentul acestei misterioase „personalități de frunte” a fost acum lămurit. Într'un apel adresat prin postul londonez pe unde scurte generalul Simovici a luat atitudine alături de partidul lui Tito și împotriva lui Mihailovici.

Acestă intervenție ar fi în sine lipsită de importanță dacă n'ar reprezenta după mulți ani prima știre despre generalul Simovici. Simovici, general de aviație în fosta Jugoslavie, a fost inițiatorul loviturii de stat dela Belgrad care a declarat aderarea Jugoslaviei la pactul tripartit drept nevalabilă tărand-lăra în război împotriva Axei. Simovici a fost prin urmare bărbatul care a determinat catastrofa statului jugoslav. După prăbușire, el a dispărut curând de pe scena politică. Agenția Reu-

ter anunță atunci că generalul Simovici ar fi fost cuprins, după sosirea sa la Londra, de alienație mintală și că a trebuit să fie internat într'un sanatoriu din apropierea capitalei britanice. Apelul adresat acum de Simovici prin postul londonez pe unde scurț lasă deschisă problema dacă generalul a fost lăsat liber ca vindecat sau dacă apelul său l-a fost smuls el fiind în stare de nebunie. În acest din urmă caz un spital londonez de nebuni ar deveni sediul unui al treilea guvern emigrant jugoslav.

VREMURI NOUI, PROBLEME VECHI CALENDAR

Dela distanță și cu înălțarea cu care publicațiile regionale ajung în capitală, asistăm totuși la frământările spirituale din metropola bănățeană. Păstrăm acestor frământări același interes de totdeauna, pe lângă regretul că nu pot fi mai aproape de viața lor. Am acest regret pentru că simt în aceste frământări dinamismul unui curent civilizator care se cere amplificat cu fiecare mișcare, cu fiecare revendicare, cu fiecare deziderat, exprimat prin spiritele de elită ale regiunii. Eu consider faptul ca un fenomen cu totul deosebit, care merită multă mai multă atenție.

M'am aplecat de câteva ori vorbitor asupra acestui fenomen, ca să verific dacă nu mă înșel în presupunerile mele. Aș dori să încerc și alții acest lucru, dar încă mă privește, cred că nu mă înșel.

Este fără îndoială un început de epocă. Pași care se îndreaptă hotărâți spre o „renaștere” pe care noi încă n'am auzit-o. Nu vreau să subliniez printr-o nouă afirmație, mândria caracteristică a bănățenilor, dar am convingerea că acești pași vor fi de aci, din metropola bănățeană.

Este suficient să întorceti o clipă privirea spre somnolența oricărui oraș al țării și veți avea primul motiv care

susține convingerea mea. Pretutindeni limbe și pasiuni, somnolență și desinteres. Unde ați mai găsit atât dinamism și atât râvnă de concurență cu alte centre cu capitala oraș? Care alt oraș bați mai auzit spunându-și cu atâtă stăruință și mândrie METROPOLA?

Nimeni n'ar putea ironiza aceste stăruitoare pretențiuni, pentru că nicăieri n'au existat atâtea acțiuni de care să se lege cu exclusivitate numai interesele proprii spirituale și culturale.

Unde s'au manifestat plastica, literatura, muzica, artele în genere, mai stăruitor decât aci?

Unde problemele sociale au fost cuprinse cu mai multă grijă, tinzând și realizând un institut atât de complex și activ?

Unde a fost atins un stadiu de prosperitate economică mai evoluat decât aci?

Desigur sunt și scaderi și abateri, dar măsurile preventive și curative sunt și au fost luate cu aceeași grijă și stăruință.

N'am putea spune că în fața acestor tendințe spre mai bine bănățenii au găsit totdeauna teren deschis și un concurs prielnic de împlinire. Obstacole se

riose s'au pus de-a ormare, dinamismului spiritual al bănățenilor, dar în fața acestor obstacole, nimeni n'a capitulat. Ba, tocmai din potrivă, ideile culturale au devenit mai luminoase, mai cristalizate și temeiurile luptei mai împetite.

Vremurile s'au înnoit, dar problemele au rămas aceleași, pentru că stăruința spre realizări complete, definitive, este aprigă.

E suficient să ne îndreptăm atenția asupra unei singure și vechi probleme pusă iarăși în actualitate și vom vedea că așa este. E vorba de „Palatul cultural” de aici atât de doriți templu al culturii.

E bine că această chestiune s'a pus din nou în discuție și mai ales, e bine că se simte o tendință de a unifica opiniile. Când scopul, interesele și părțile vor avea numitor comun, atunci problema se va rezolva fără întârziere.

Desigur că această problemă e cât se poate de complicată, prin multiplele ei fațete, dar nu e nereșolvabilă. Lucrurile trebuie însă observate cu grijă și prin prisma importanței cu care ele se proiectează în viitor.

STEFAN GOMBOȘIU

„Două concepții de politică școlară”

--- Conferința dlui prof. Șabin Evtuian, inspector general-șef școlar ---

Sub auspiciile Institutului Social Crișana a avut loc în sala Liceului Comunal din Lugoj o interesantă conferință ținută în fața unui numeros public de dl prof. Șabin Evtuian, inspector general-șef școlar, despre „Două concepții de politică școlară”.

În prima fază a conferinței dl Evtuian a arătat școala și concepția școlară în Ungaria până la 1914, bazându-se pe un bogat material științific-documentar, din care reiese o mare discrepanță în raportul dintre naționalități și școli.

Astfel, o statistică înțelegătoare de guvernul maghiar în 1911, arată că în Banat au fost 47 și 5 școli primare maghiare față de procentul de 15 și 3 populație maghiară, în care erau încadrați și evreii. Școli secundare maghiare erau în proporție de 33 și 8, pentru același procent de populație. Românii, care ajungeau în Banat la un procent de 37 și 4, au avut 37 și 8 școli primare, aproape în majoritate confesionale și nicio școală secundară susținută de stat. În schimb românii au avut două școli secundare normale, una la Caransebeș și alta la Lugoj, amândouă confesionale.

Sârbi, cu un procent etnic de 18 la sută au avut 11 și 7 școli primare și o singură școală secundară confesională la Panciova.

Germanii, cu un procent etnic de 24 și 5 nu au avut decât trei școli primare și nicio școală secundară. Această situație s'a făcut în 1915 pe generalul Mackenson să înceapă pe primarul Timișoarei care este motivul pentru care germanii au fost în așa măsură oprimați că nu au nicio școală secundară și prea puține școli primare. Primarul nu știa ce a răspuns, dar se știe că germanii complăcându-se în atmosfera maghiară și nedepunând nicio rezistență contra maghiarizării lor, deși aveau o stare materială înfloritoare, nu s'au gândit la școli secundare confesionale.

Este semnificativ faptul că sigurul popor subjugat, care a avut un număr de școli confesionale destul de mare, a fost poporul român, deși acest popor a cunoscut mai mult ca oricare altul asuprirea maghiară. Acest fapt se datorește puterii de rezistență a poporului românesc, unei tradiții școlare, vigurozității grânicerilor din sudul Banatului și spiritului de forță al maselor românești, care au știut să nscule de elitele lor conducătoare.

În concluzie regimul școlar maghiar se înfățișează printr-o mare tendință de maghiarizare, care urmărea în primul rând alterarea limbii și întunecarea conștiinței naționale.

Partea a doua a conferinței începe din

direcția intrării armatelor române în Banat, 3 August 1919, când o eră de noblețe și generozitate a început să domine politica școlară.

Abia s'a instaurat stăpânirea românească și resortul instrucției publice din Transilvania a dat următoarea dispoziție pentru Banat și Ardeal: „În școlile comunale, confesionale și particulare, limba de instrucție o fixează susținătorul școlii. În școlile primare de stat instrucția se va face în limba majorității populației din comună, iar pe seama minorității, care are un număr de elevi în destulător eel puțin pentru un învățător, se vor înființa clase paralele (secții) cu limba de predare a respectivei minorități. În școlile secundare de stat instrucția se va face în limba majorității populației din județ.”

Iată dar Transilvania și Banatul unite cu Tara mamă, uitând ce au îndurat s'au tocmăi știind ce au pățimit, nu și-au desrănit principiile dela Alba Iulia, România mare dela cea dintâi suflare și-a măritisit superioritatea politică și morală de generozitate și noblețe, care la situații o înțelepciune și vrednicie în nouă orânduire europeană de stat.

„UNIVERSITATEA LIBERĂ MUNCITOREASCA” IN DISCUȚIA INSTITUTULUI SOCIAL

Secția Tehnologică a Institutului Social Banat-Crișana a ținut o ședință în ziua de 21 Februarie cu participarea dlilor: Dr. Corneliu Groșorean, președintele institutului, Dr. Ing. Corneliu Miklosi, președintele secției tehnologice, Ing. Ștefan Ardelean, Ing. Vasile Ciurcu, Ing. Dumitru Deheleanu, Prof. Ing. A. Lupan, Dr. Ing. Ștefan Nadasan, Ing. Ioan Sava, Ing. Vasile Zegan membri, și Ing. Matei Hubert, Ing. Gheorghe Malța, Prof. Gligor Mihai, Prof. O. Popescu, Ing. Traian Tătușu și Ing. Traian Vuia invitați.

Dr. Ștefan Ardelean, directorul Școlii Tehnice Industriale, a prezentat memoriul întocmit de domnia sa în legătură cu organizarea unei universități libere muncitorești în Banat.

În acest memoriu dl Ing. Ardelean a arătat, că în calitatea sa de președinte și examinator al mai multor comisii de calificare dela Camera de Muncă Timișoara, a constatat că pregătirea profesională a candidaților e în general insuficientă și aceasta l-a determinat să se

gândească la solidarizarea industriașilor și societăților culturale și profesionale din Banat, cu scopul de a înființa unele cursuri de perfecționare și a organiza conferințe pentru îmbogățirea cunoștințelor profesionale ale meseriașilor.

Dr. Ing. Ardeleanu a afirmat că, până când „Universitatea liberă muncitorească” nu va putea să trăiască pe picioarele ei, Școala Tehnică Industrială din Timișoara ar putea să-i stea în ajutor cu personalul didactic pregătit pentru acest scop, punându-i la dispoziție săli de cursuri, ateliere cu utilajul lor și o sală de conferință.

Memoriul a fost discutat de către membrii secției și din discuții s'a putut trage concluzia, că organizația propusă de dl Ing. Ardeleanu e foarte utilă și de dorit, s'a observat însă că titlul de „Universitate” e prea pretențios și de aceea s'a propus titlul de: „Școala liberă de perfecționare a meseriașilor din Banat”.

Discuția va continua în ședința viitoare.

27 Februarie 1944

Inundațiile Timișului, Begheului și Bărbantului, provocate de topirea bruscă a zăpezilor, ating punctul culminant. 18 com. din Banat sunt complet inundate, iar în altor țări parțial. Inundațiile au început de fapt în luna Ianuarie, dar gerul de sfârșitul acestei luni și începutul lunii Februarie au oprit topirea zăpezii. În același timp a căzut însă din nou zăpadă astfel că în jumătatea a doua a lunii Februarie căldura bruscă a găsit teren prielnic pentru a provoca inundațiile. Pentru oprirea dezastrului guvernul trimite pe Inginer șef Iosif Eggert, care constată, că digurile nu au fost refăcute și reparate de ani de zile, deși Societatea însărcinată cu executarea a continuat să înseaze dela com. unele interesate contribuția acestor lucrări. Pentru a ancheta cauzele dezastrului, deși și pentru a sili pe locuitori, ca prin muncă forțată să refacă digurile și să le înălțeze, acolo unde erau slabe, guvernul numește și un comisar special în persoana lui Bela Liphay. Mărima dezastrului se vede numai toamna, când în județul Timiș de atunci rămân muritori de foame peste 10.000 de sinistrați, iar în județul Torontal 7647. Pentru a face posibilă executarea însemnărilor de toamnă, guvernul distribuie în formă de împrumut, peste 100.000 florini.

TRAIAN BIRĂESCU

NOTE

POEZIA BANĂȚEANĂ

În pagina a 2-a a ziarului „Viața” se publică în continuare un interesant și foarte complet studiu despre poezia bănățeană sub semnătura dlui prof. Gh. I. Ațanasiu. Fiecare poet bănățean este trecut în revistă printr'o scurtă caracterizare și reproducerea unei poezii.

NUMĂRUL DE FEBRUARIE AL
REVISTEI „FRUNCEA”

Zilele acestea va apare numărul pe luna Februarie al revistei „Fruncea”. În paginile ei se va publica un documentat articol despre Nietzsche semnat de d. Andrei A. Lillin, amintiri personale despre Ștefan Cicio Pop de d. G. C. Bogdan, etc.

Foi volante

O nouă viziune la lanțul
unei vechi prietenii

În vitrinele librăriilor a apărut o nouă carte pentru copii „Ghișor și Sfredelus”, tradusă din limba slovacă de către Ion Buban.

Volumul a fost tradus până acum în cinci limbi.

Autorul este cunoscutul scriitor slovac I. C. Hrenskij, președintele unei înalte societăți culturale din Slovacia „Matice Slovenska”.

Această societate a fost desființată în timpul erei maghiare, pentru că asupritorii ei de atunci erau conduși ca înlocuitorii de principiu că minoritățile nu au nevoie de prea multă cultură.

D. Ion Buban un tânăr și entuziast învățător este un mare prieten al Românilor. Cunoșcând la perfecție limba română, va continua cu traduceri, astfel în momentul de față are sub tipar traducerea în limba slovacă a operei lui P. Ispirescu „Basmele Românilor”.

Luna viitoare va apare semnal de același autor primul dicționar româno-slovac și slovac-român.

Atât traduceri, cât și dicționarul așteptat de multă vreme, va face desigur încă un pas înainte în amicitia care leagă Slovacia și România, care în trecut lor au avut același destin luptând pentru aceeași idealuri naționale.

(m. m. j.)

Actualitatea

VICTORII GERMANE. Victoriile germane împotriva bolșevismului au schimbat fundamental situația frontului european. Eroismul german s'a dovedit în mod sigur a fi pavăza cea mai sigură pentru apărarea Europei. Ceea ce trebuie subliniat în mod cu totul deosebit este spiritul de jertfă al soldatului german, marea dispoziție a ostirii germane și camaraderia deosebită din această minunată armată. Cu aceste calități de sine înțeles că puhoiul bolșevic nu va putea să se reverse distrușor peste civilizația noastră și peste așezămintele noastre de viață. Statornicite sunt victoriile civilizației împotriva destrămării și anarhiei.

DECLARAȚII ENGLEZE. Când fiul unui ministru englez afirmă într-o conferință categoric că: „Sau armata germană va învinge bolșevismul sau Sovietele vor invada Europa”, aceasta nu este o vorbă de clacă și nici o „propagandă” germană. Este de dreptul o nădăjdie afirmată care, departe de a ne da de gândit că anglia și-ar reveni în fire după eșecul politic suferit în raporturile sale cu Rusia Sovietică, ne face să ne gândim la tema adevărată și la brutală forță a aliatului său bolșevic.

John Amery, fiul ministrului britanic al Indiei, când a spus acele cuvinte într-o vizită la vecinul cu Rusia Sovietică, în Norvegia, a avut, de bună seamă, în sufletul său convingerea marelui imperiu moscovit, întinându-se ca o mlaștină aducătoare de moarte, peste interesele marelui imperiu britanic. Această viziune concordă perfect cu opinia de care poate să fie cuprinsă întreaga Anglie.

E greu de definit dacă John Amery a vorbit din proprie inițiativă sau că declarația sa stă cu rădăcinile înfipte în solul letal al diplomației engleze.

SENTIMENTELE D-LUI CHURCHILL. În discursul său, pronunțat deunăzi la Camera Comunelor, Premierul britanic a făcut și aceasta declarație sentimentală în favoarea Poloniei, dar ține mult și la Rusia Sovietică. Ca om politic, trebuind să aibă o atitudine obiectivă și concretă, dictată de interesele imperiului și de scopurile războiului, d. Churchill nu mai poate rămâne în sfera sentimentelor sale fiindcă este obligat să dea o formulă extrasentimentală. Adică și Polonia să fie mulțumită și Rusia încântată. Și atunci, el rezolvă problema pe socoteala celui de al treilea factor: Germania. Adică — Polonia va fi cucerită la Răsărit în favoarea Rusiei, iar Polonia va fi mărită la Apus în detrimentul Germaniei. După cum se vede — formulele acestor, care potolese un conflict de sentimente contradictorii în unul și același suflet, au defectul substanțial că sunt simple ipoteze, visuri, speranțe. Războiul este în totu, și războiul va rezolva toate problemele europene peste sentimentalismul politic al înșirilor izolați.

MISIUNE ROMÂNEASCĂ. Raportul dintr-un stat și națiune este legiferat nu de om, este legiferat de dreptul imutabil al vieții. Când vorbim despre națiunea română, ca esență umană, ca valoare umană, ca sâmbur de creație și cultură umană, trebuie să o considerăm ca încheiată în un stat cuprinzător de hotare etnice, pentru că, încheiată politicește, liberă, națiunea întreagă să-și îndrepte idealurile sale spre culmile prezenței umane în viață, nu spre dorurile eliberării de sub teutonia opresiunilor altor națiuni.

Nu toate națiunile își caută locul lor în lume mănate de concepția unui ideal superior, pentru că nu toate au, în construcția sufletului lor, elementele menite să crească cultura. Națiunile de esență năvălitoare, desprinse de orizonturile obârșiei lor, sunt asemeni roiturilor de lăcuste. După ce au distrus un lan, trec la altul.

Poporul român s'a apărut o istorie întregă de astfel de neamuri.

Azi, când lumea se clădește din nou, apărarea statului și fărâșirea lui în hotare etnice, este o poruncă a momentului istoric.

Timișoara tinde a deveni un oraș balneo-curativ

O baie publică a orașului — Cum concepe conducerea municipală această baie

Deja de mai multă vreme s'a desbătut chestiunea construirii unei băi publice în municipiul Timișoara, o baie care să corespundă tuturor cerințelor vremurilor și tuturor pretențiilor unui oraș modern. Un lucru constatat unanim este că Timișoara are nevoie de o baie publică. Singura baie care a mai putut servi într-o mică măsură nevoilor, sunt băile Neptun, care necesită radicale transformări și amenajări și fiind proprietate particulară prea puțin a urmărit scopuri sociale.

Care este planul Municipiului?

În primul rând baia publică a orașului este planuită a avea trei secțiuni și anume:

I. Secțiunea preventivă cu instalațiuni și încăperi pentru curățenie.

II. Secțiunea sportivă cu instalațiuni de sport.

III. Secțiunea curativă cu băi medicinale.

Ce vor cuprinde cele trei secțiuni?

Secțiunea preventivă urmează să cuprindă toate instalațiile și încăperile pentru curățenia corporală și anume: dușuri, încăperi, pentru aburi ușați, pentru aer umed, pentru

în ultimul timp aceste desbateri au trecut din faza principială în faza realizării. Serviciul tehnic municipal încercând să găsească și de oficiul tehnic de pe lângă ministerul afacerilor interne a cărui director este dl arhitect Emil Nădejde a elaborat un plan pe care l-a înaintat oficiului sus amintit pentru proiectare, însărcinând totodată pe arhitectii municipiului Rafiroiu Silvestru și Edmund Sianzel să proiecteze baia publică ca apoi din ambele proiecte să se elaboreze unul perfecționat la maximum.

Dela început s'a eliminat ideea că aceste băi să cuprindă instalațiuni de dezinfectare după o boală molipsitoare, precum și instalațiunile de depozitare, dușurile pentru muncitori, deținuți și adăpostiții în Azilul de noapte. Aceste instalațiuni vor fi amenajate în băile populare existente pe cartiere care vor fi desvolțate precum și în baia Spitalului epidemic.

aer uscat pentru masaj, câte un bazin cu apă fierbinte, caldă și rece.

Afară de aceasta se vor înșala 25 vane individuale și două săli de odihnă din care una pentru provincialii

care folosesc sala mai mult de o dată. Secțiunea sportivă va cuprinde un bazin de inot de 50x12 lungime cu o tribună, dușuri, baie finandeză și instrumentele necesare sportului de apă.

Cea mai mare amploare și importanță i se acordă secțiunii curative care va cuprinde o serie de încăperi pentru următoarele băi medicinale:

1. Instalațiuni de terapie naturală. 2. Baia de acid carbonic. 3. Băi de oxigen. 4. Băi de ape cu bule de aer. Aceste trei din urmă băi vor servi pentru cura bolilor nervoase și de inimă. 5. Băi de pucioasă. 6. Băi de nămol. 7. Băi de spumă. 8. Încăperi pentru inhalarea de ozon, eucalipt, sare, aburi, apă pulverizată. 9. O cameră cu variațiuni de presiune și de umiditate pentru condiționarea aerului pe diferite alitudini. 10. Vane electrice sistem dr. Schnee cu pagru celule pentru picioare și brațe. 11. Băi de raze ultraviolete și electro-mecanice. 12. Băi de quart și Solfax.

Băile vor fi conduse de un medic, secundat fiind de un director administrativ.

O interesantă și practică inovație este prevăzută pentru uscătorul corpului, se va evita eliminarea aerului cald și a folosirii presapanelor, instalându-se încălzire sistemul Foen care vor usca în cabine corpurile prin curenti de aer existenți și care vor funcționa în mod automat prin introducerea unei fișe

UNDE VA FI CONSTRUITĂ BAIJA?

Baia publică planuită va fi construită în dreptul Uzinei Electrice pe locul unde există azi baia Igienei. Un mare avantaj îl are construirea băilor pe acest lot faptul că Uzina Electrică va putea furniza apa și aburii necesari încălzirii edificiilor și pentru toate nevoile băilor, făcându-se bineînțeles toate procesele de filtrare și sterilizare.

CAPACITATEA BAILOR

Capacitatea băii a fost contemplată pentru o populație de 150.000 persoane inclusiv provincialii cari utilizează și de prezent băile actuale ale orașului

CUM SE VOR EXECUTA LUCRĂRILE?

Atât până la cât și proiectul acestor băi se vor executa în așa fel încât să existe posibilitatea unei egalități. Această egalitate urmează să se execute pe secțiuni astfel că în prima fază se va construi secțiunea preventivă, în a doua fază secțiunea sportivă iar în faza a treia secțiunea curativă. Acest sistem de egalitate are un avantaj real că nu se ajunge la fracțiuni din complex ce nu pot fi folosite în toată plenitudinea lor decât după zece de ani.

POSIBILITĂȚI FINANCIARE

Ca un prim pas pentru realizarea acestui grandios plan, în bugetul exercițiului anului 1944/1945 s'a prevăzut suma de 4.000.000 lei care va servi pentru pregătirea planului și pentru acoperirea cheltuielilor de expropriere a lotului unde este contemplată baia și care este proprietatea armatei. Deasemenea pentru complectarea planului de sistematizare în legătură cu aceste băi mai este o prevedere bugetară de 2.500.000 lei.

Proiectul de mari proporții și de o mare importanță socială nu poate decât să ne bucore, că însăși numeroasele discuții în această chestiune s'a trecut pe calea înfăptuirii și cunoscând marea înțelegeră și grijă a d-lui Dr. Ioan Dobroșan, primarul municipiului pentru nevoile populației timșorene, marele interes al d-lui Dr. Emil Tieran ajutor de primar, fiu al acestui oraș pentru ridicarea lui din toate punctele de vedere, deasemenea fiind convinsi și de perseverența și hotărârea fermă a d-lui ing. Ciurcu Vasile, șeful serviciului municipal, suntem siguri că realizarea acestui plan de mare anvergură nu va întârzi mult.

(bu)

Activitatea Asociației Româno-Germane

Conferința dlui Dr. V. Cior Rădulescu la Făgăraș în sala „Capitol” din Timișoara va conferența a Dl Tudor Ciornea despre „muzica germană”

Asociația Româno-Germană din Timișoara extingându-și activitatea peste întreg cuprinsul Banatului și o parte din Ardeal, reprezentanții săi au conferențiat în toate orașele mai importante din această regiune.

Astfel, d. dr. Victor Rădulescu, secretarul general al Asociației Româno-Germane din Timișoara, având mandat din partea Ministerului Propagandei Naționale de a conferența sub patronajul Asociației Româno-Germane din Făgăraș, a ținut în ziua de 22 Februarie 1944 o conferință vorbind despre: „Dreptatea României și aliații noștri”. Conferențiarul a vorbit în sala cinematografului „Rox”, fiind ascultat de o lume imensă. Au fost prezente toate autoritățile în frunte cu d. general Georgiu, prefectul județului Făgăraș, arma în frunte cu d. colonel Moldoveanu, corpul avocaților reprezentat p in d. decan dr. Ivan și d. Simionescu președintele tribunalului, precum și corpul profesoral, conducătorii Grupului etnic german și mai mulți ofitieri germani.

D. dr. Victor Rădulescu în conferința ținută a arătat printre altele recunoșterea dreptății românești de către aliații noștri actuali, în primul rând de Germania, aducând în acest sens documente plauzibile apărute recent în colecția „Kleine Auslandskunde” tipărită de editura Junker și Dünhaupt din Berlin, volum închinat României. Din această lucrare, conferențiarul a spus următoarele rânduri importante: „Autorul accentuează că frontierele pe care le-a obținut România la sfârșitul ultimului războiu, sunt frontierele firești ale ei, fiindcă Transilvania, așa cum au avut-o românii până în toamna anului 1940, formează sâmburele starului român. (Den Kern des Staates) și militază pentru strângerea la oală în cadrele aceluiași stat a înregii națiuni române. (Die Sammlung der ganzen Nation in einem Staat).

Au entuziasmat în special publicul din Făgăraș următoarele cuvinte spuse de orator:

„Führerul Adolf Hitler, care a pus în joc soarta întregii națiuni germane, pentru realizarea spațiului vital, pentru acest brav popor, dacă a admis odată principiiu dreptății absolute pentru orice națiune, mică sau mare, nu se poate abate dela acest principiu astăzi, când suntem de comunicare germane vorbore de lunte comune germano-române, numai pentru a putea lovi, în cea mai pre-

țioasă și fidelă aliată a lui România.

În tot ce are aceasta mai sfânt, dreptul ei inalienabil asupra pământului strămoșesc, de dragul cui:

De dragul acelora, cari în afară de o politică echivocă, care a culminat în sinuciderea premierului maghiar.

Pacul de amicitie eternă încheiat cu Jugoslavia în momentul cel mai critic pentru Germania.

Restituirea drapelului maghiar de către ruși, în momentul, când Führerul pregătea apărarea legitimă a Europei contra invaziei barbarismului bolșevic.

Ațitudine omisivă și plină de înțeles a ungurilor, constatăta de chiar presa germană din Banat, cu ocaziunea trădării lui Badoglio, apoi dolul național ordonat de maghiari cu ocazia executării trădătorului Ciano.

În afară de această politică de trădare, acția nu au nimic comun cu nici o națiune din Europa, pe când românii, pe lângă loialitatea lor absolută, au dat în acest război, partea leului ca aport militar și economic, mai sunt parte integrantă a marelui bloc latin, cu care Germania are alianță pe viață și pe moarte contra bolșevismului și panslavismului, dușman comun ambelor națiuni înfrățite.

Conferențiarul și încheie a conferința cu următoarele cuvinte:

„Dar o spunem aci ca să se știe de amici și inamici deopotrivă, că de ar fi să mi se dăruiască drept recunoștință și recompensă pentru eroismul armatei române întreg teritoriul cucerit, și care va mai fi cucerit în Răsărit împreună cu Leningradul și Moscova, mi se va găsi un român, care în schimb, să renunțe la un singur stâncen părat, din pământul sfânt al Ardealului nostru românesc și etern.”

Duminecă 27 Februarie a. c. orele 11.30 va avea loc în sala Cinematografului „CAPITOL” conferința d-lui TUDOR CIORNEA compozitor și șeful secției muzicale din Ministerul Propagandei Naționale, despre „MUZICA GERMANĂ” cu exemplificări.

Această conferință se ține sub auspiciile Asociației Româno-Germane și are un caracter oficial.

Dnii reprezentanți ai autorităților, dnii membri ai Asociației, precum și amatorii de muzică, sunt rugați să pe această ocazie să onoreze cu prezența această conferință.

DAZI

AGRICULTURĂ
COMERT
INDUSTRIE

FINANTE
MESERII
LEGI-DECIZII

AGENDA

Termene

1 Martie 1944

— P. T. T. timbrele puse în circulație la 1 Februarie 1944, au putere de francare până la 1 Martie 1944.

14 Martie 1944

— Începe concursul la Sibiu pentru postul de medic șef laborator la Institutul de igienă și sănătate publică.

— Examenul învățătoarelor de grădini de copii, pentru candidatele dela Centrul Timișoara.

licitații

1 Martie 1944

— La Ocolul silvic Dragoslavele din Câmpulung-Muscel, se va vinde material lemnos.

— La Ministerul Justiției pentru darea în antrepriză a lucrărilor de reface a instalațiilor de iluminat electric și de sonoritate dela Palatul Justiției din Lugoj.

— Idem pentru darea în antrepriză a lucrărilor de reparațiuni și de punerea în funcțiune a instalațiilor sanitare dela Palatul Justiției din Lugoj.

3 Martie 1944

— La Sfânta Episcopie ort. rom. a Caransebașului pentru manopără și material pentru terminarea lucrărilor de zidire în Mănăstiri din Vasova.

4 Martie 1944

— La Comisiunea județeană a C. N. R. ului Timiș-Torontal pentru arendarea pe termen de 2 ani bunul fost Fr. d. Hăjdu din comuna Vizna, jud. Timiș-Torontal, cu suprafața de 63.2857 ha. de la 35.000 lei arenda anuală.

Miscarea firmelor

— Fabrica de pielărie Bănățeană S. A. R. și-a modificat statutul. S-au reales în comitet de administrație d-nii dr. Simion Hăgeșianu și Ioan Bozgan, cenzori d-nii: Mihăilescu Traian și Mircea Ciopârțariu. S'a ales în consiliul de administrație d. Remus Rafiroiu.

— Trăsoria Lugojana soc. an. Lugoj a încheiat bilanțul pe anul 1943 cu o pierdere de Lei 10.110.818. Capital 2.200.000 lei. Fondurile de rezervă 2.172.463 plus 30.642 plus 1.328.688 plus 276.090 plus 47.884 plus 2.530.000 lei.

— Banca Gloria S. A. Lipova a convocat adunarea generală ordinară pe ziua de 25 Martie a. c.

— Stațiunea Baleară S. A. Lipova va ține adunarea generală ordinară în ziua de 12 Martie 1944.

— Obșorul S. A. Timișoara, a convocat adunarea generală ordinară pe ziua de 2 Martie a. c.

— „Torontal” a convocat adunarea generală ordinară pe ziua de 2 Martie a. c.

— Casa de Păstrare din Șag va ține adunarea generală ordinară în ziua de 26 Martie 1944.

— Librăria Românească „Iul Călugăraș” soc. an. Petrosani a convocat adunarea generală ordinară pe ziua de 16 Martie 1944.

— Banca Crișana soc. an. din Brad, jud. Hunedoara, a convocat adunarea generală ordinară pe ziua de 11 Martie 1944.

Orezul românesc

Presă germană se ocupă deseori de capacitatea economică a României și dă o atenție deosebită tuturor inovațiilor aplicabile, în special în agricultură și mai ales dacă noile înecări sunt încoronate de succese le înregistrează cu plăcere.

Problema orezului românesc a fost comentată recent de Donauzeitung care scrie, între altele, următoarele:

România aparține numai de puțină vreme de țările producătoare de orez, dar în ultimii ani progresul a fost evident și permite să fie continuat în anii

care vin. În anul 1938 în România s'a cultivat orez pe o întindere de 376 ha și până în 1943 această suprafață a crescut la 3446 ha, cele mai importante regiuni de cultura orezului fiind județele Ilfov, Timiș-Torontal și Arad.

Desvoltarea culturii orezului în România nu și-a ajuns încă apogeul, așa că se poate conta la rezultate mult mai favorabile, mai ales că pentru cultura orezului în România se vor mai utiliza încă 20—50 mii hectare pământ, azi fără destinație economică.

INFORMAȚIUNI

× **O REGIE PENTRU EXPLOATAREA CARIERII DE PIATRĂ.** Forurile în drept examinează actualmente chestiunea organizării în regie a unor exploatarea de carieră de piatră. Din aceste exploatarea urmează să fie aprovizionate toate lucrările de șoseluire ale drumurilor județene și comunale.

× **IMPRUMUTURI ACORDATE.** În cursul anului 1943 Creditul Național Agricol a acordat împrumuturi în vederea producției și exploatarea, investițiilor pentru inventar și cumpărări de pământ pentru o sumă care atinge aproape 2 miliarde lei. În special pentru organizarea și completarea inventarului debitorilor agricultori s'a acordat credite ce reprezintă peste 40% din plasament.

× **COLECTAREA PLANTELOR VERZI.** După datele adunate până acum în 1943 s'au colectat 400.000 de kg. de plante verzi care au fost uscate și din care s'au obținut circa 90.000 kg. de plante medicinale. În afară de acestea s'au mai colectat alte 200.000 kgr. de plante verzi pentru trebuințele proprii ale Cantinelor, școlilor, etc. În depozitele Consiliului de Patronaj se găsesse stocuri în valoare de peste 10 milioane lei. Principalele plante au fost: floare de sălătoare, pelin, floare de ței, de mușel și de soc.

× **OBLIGAȚIILE PROPRIETARILOR DE PRESE ȚĂRĂNEȘTI.** Prin legea Nr. 744—1942, proprietarii de prese țărănești erau obligați de a reține 17 la sută din semințele de oleaginose aduse la țesuturi de producători. Pe viitor s'a hotărât ca această obligație să nu mai fie impusă proprietarilor de prese țărănești.

× **TIMBRAREA CERERILOR REFERITOARE LA TRANSCRIEREA ȘI AFIȘAREA CONTRACTELOR DE SOCIETĂȚI COMERCIALE.** Întrucât Legea Timbrului nu prevede taxe de timbru pentru cererile referitoare la transcrierea, publicarea și afișarea contractelor de societăți comerciale și nici pentru cererile relative la transcrierea, publicarea și afișarea actelor modificatoare a unei societăți în nume colectiv sau în comandită simplă, ori a deciziunilor prin care se aduc schimbări aceluiași constituiv sau statutelor unei societăți anonime sau pe acțiuni, Comisia centrală a timbrului a hotărât că asemenea cereri se vor taxa ca simple petiții, cu timbru fix de 20 lei, prevăzută de art. 4, paragraf 1 din suszisa lege a timbrului.

× **REGIMUL FAINELI.** Cu începere dela 28 Februarie 1944, toate morile cu regim comercial sunt obligate să extragă din grâul de 75 kg. greutate hectolitrică 60 la sută făină populară; 22,50 la sută făină albă; 17,50 la sută țărăte. Din seara de 68 kg. greutate hectolitrică se va extrage 72 la sută făină integrală, restul fiind țărăte. Pentru fiecare kg. în plus la greutatea hectolitrică se va extrage 1 la sută făină de grâu sau de seară în plus, modificându-se corespunzător și procentul de țărăte.

× **DERILE SCUTITE DE IMPOZITUL COMERCIAL.** Oerile nefiind altceva decât crescătorii de animale, sunt scutite de impozitul comercial, în conformitate cu art. 38, lit. g., din legea contribuțiilor directe.

× **CE FELURI DE ȚESĂTURI SE POT PRODUCE.** Conform deciziei Ministerului Economiei Naționale, se pot produce, în afară de țesăturile prevăzute în decizia Nr. 217.073 din 4 Februarie 1944, următoarele țesături: țesături pentru haine de lucru de iarnă, 2 feluri, 2 lățimi. Idem de vară, 3 feluri, 2 lățimi. Idem rochii; idem moltoane; căptușeli 2 feluri, 2 lățimi; Finetețe 2 feluri, 1 lățime; pățuri 2 feluri, 2 mărimi.

× **IMPUNEREA IMOBILELOR DE STAT.** Imobilele unei instituții de stat, închiriate altei instituții publice, nu beneficiază de scutire de impozitul pe clădiri, ei sunt supuse impozitului pe numele instituțiilor proprietare prin chiraș.

× **IMPUNEREA EXPLOATAREILOR AGRICOLE.** Din venitul brut ce se stabilește după metoda registrelor comerciale contribuabililor care își desfășoară produsele exploatarea agricole proprii, prin stabilimente comerciale amenajate, urmează a se scade prețul de cost al acestor produse, loco exploatarea agricolă, întrucât pentru acestea s'a plătit impozitul agricol. Dacă impunerea se stabilește după metoda cifrei de afaceri, nu este cazul a se scade vreă sumă.

× **LIChIDAREA BONURILOR DE RECHIZIȚIE.** Conform decretului lege apărut în Monitorul Oficial Nr. 44 din 22 Februarie 1944, bonurile de rechiziție de toate categoriile, emise de Unitățile Armatei Române dela 15 Martie 1939 și până în prezent, se pot lichida, după recontralea și recalcularea lor, prin subscriere la Imprumutul Reînregirii din 1941. Subscrierile se pot face până la data de 30 Aprilie 1944 prin depunerea bonurilor de rechiziție la percepțiile fiscale sau la administrațiile financiare.

LEGI-DECIZII

Repertoriu

— **Legea Nr. 87** pentru interpretarea art. 90, alin. 1 din legea pentru organizarea Casei Oștirii. (Monitorul Oficial Nr. 39 din 16 Februarie 1944).

— **Legea Nr. 88** pentru sporirea tarifului de cheiaj în porțile dunărene. (Monitorul Oficial Nr. 39—944).

— **Legea Nr. 91** pentru modificarea art. 270 din codul penal. (Monitorul Oficial Nr. 40 din 17 Februarie 1944).

— **Legea Nr. 92** pentru modificarea legii Nr. 609 din 1 Iulie 1941, pentru măsurile excepționale aplicabile în timp de război, în ceea ce privește armata se află în stare de război, modificată prin legea Nr. 894 din 8 Decembrie 1942. (Monitorul Oficial Nr. 40—1944).

Texte-Comentarii

REMUNERAREA MUNCII EXECUTATE DE MUNCITORII DIN PORTURILE DE MUNCĂ

Monitorul Oficial din 24 Februarie 1944, publică următoarea decizie a Comisariatului general al prețurilor:

ART. I. — Cu începere dela data publicării prezentei decizii, în Monitorul Oficial, tarifele pentru remunerarea muncii executate de muncitorii din porturi sunt supuse regimului prevăzut în prezenta decizie.

ART. II. — Tarifele pentru remunerarea muncii executate de muncitorii din porturi vor putea fi majorate cu cel mult 30 la sută față de tarifele existente la porturile respective la data de 31 Decembrie 1943.

Această sporire se va face pe calea prevăzută de legea pentru organizarea muncii în porturi și legea asupra regimului muncii în timp de război.

Pentru muncile care nu figurează în contractele colective de muncă, dela 31 Decembrie 1943, tarifele se vor fixa pe cale de analogie cu muncii similare.

ART. III. — Tarifele de muncă vor fi fixate potrivit articolului II până la data de 31 Martie 1944.

Noile tarife de muncă vor intra în vigoare la data de 1 Aprilie 1944.

ART. IV. — Tarifele de muncă în vigoare la data publicării prezentei decizii în Monitorul Oficial și care depășesc coeficientul prevăzută de articolul II, rămân neschimbate.

ART. V. — Tarifele de muncă fixate conform articolelor II și III, rămân neschimbate pe tot timpul aplicării prezentei decizii.

ART. VI. — Organele de inspecție și control ale Ministerului Economiei Naționale și ale Subsecretariatului de Stat al Muncii sunt însărcinate cu controlul aplicării prezentei decizii.

Bijuterie modernă

THE ER

IGNATIE

Timișoara I. Str. Mercy 5. Tel.: 34-77
Inr. Of. Reg. com. Nr. 330/10.773/41 1545

DAKRY SOL

Prof. Dr. F. Sigmund, Stuttgart
Nutriment al părului. Eficacitatea succesului contra căderii părului și mătretii este bazată pe cercetări științifice și prepararea cea mai exactă. — Se găsește în toate

Farmaciile, Drogheriile și Parfumeriile

Laborator chim. Farmaceutic

Farmacia G. HIETCH Sibiu

Str. h. Coșbuc Nr. 15

1471

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI TIMIȘOARA -- SERVICIUL FINANCIAR

No. 5522 | 1944.

PUBLICAȚIUNE

Noi, Primarul Municipiului Timișoara, aducem la cunoștință tuturor locuitorilor Municipiului următoarele:

1. Legea No. 72 publicată în Mon. Of. No. 33 din 9 Februarie 1944, impune tuturor locuitorilor bărbați între 21 și 60 ani, obligațiunea de a contribui la lucrările necesare spre a se face față pericolului aerian. Obligațiunea este de 2 zile prestație pe an, care în municipii se poate executa numai prin răsкупărarea în bani, socotindu-se ziua de lucru cu 1.000 lei, potrivit deciziei No. 4217/1944 a Ministerului Afacerilor Interne.

2. Pentru exercițiul 1943/44, sumele datorate din răsкупărarea acestei prestații și anume 2.000 lei de fiecare locuitor, bărbat între 21-60 ani, trebuiesc achitate până cel mai târziu în ziua de 11 Martie 1944.

3. Pentru preîntâmpinarea aglomerației și fixarea prețului de mai jos, în care sunt obligați bărbații între 21-60 ani a se prezenta la poliție pe str. câmpului 30 (intrarea prin curtea principală) și a achita suma de lei 2.000.

În ziua de Luni, 28 Februarie 1944

Circ. I. Locuitorii din străzile: Milano, Turin, Roma, Paris și Bul. Regele Mihai.

Circ. II. a) Locuitorii din străzile: Spl. Dăbâca, Regia, St. Romanul, Abrud, Vidra, Delanina, Zălina, S. August, Spl. N. Zălina, Căminale și Piața Coronini.

b) Locuitorii din străzile: Spitalul N. Zălina, Trăia, Ovidiu și Primăriei.

Circ. III. Locuitorii din străzile: Bul. Căminale, 1-81, Spl. T. Vladimirescu, No. 1-12, Iosif Gani, Piața Pievnei, Mitr. Moșoiu, Gen. Moșoiu și Gen. Domăneanu.

Circ. IV. Locuitorii din străzile: Bul. Carol No. 1-60, Mircea Costin, Mircea Vodă, Bonac, Gădju și Pta Meșoni.

Circ. V. Locuitorii din străzile: Bul. Cetăț. Călea Aradului No. fără soț, Miresei, Meșe, Călea Ferentului, Matei Basarab, Mari. Leucă, Martirul Cernofanu.

În ziua de Marți 29 Februarie 1944

Circ. I. Locuitorii din străzile: Sf. Ion, bul. Regele Ferdinand, Ady. Păulescu, Veștea, Horațiu, Napoleon, Pta Huniade, G. G. Wilson, Iacobici, Epiru Haret și Scribo.

Circ. II. Locuitorii din străzile: Ștefan cel Mare, Peștelezi, Filipescu Ofica, Kuvin, Fagului, Prot. Gheorghievici, Dascăl Lăpuș și Piața Traian.

Circ. II. b) Locuitorii din străzile: Vicinelor, Peșes Curcaul, Pta Bădea Cârțan și S. Bărnăuș.

Circ. III. Locuitorii din străzile: Remus, Rozalia, T. Cipariu, Moșilor, Pta Așanești, Te. Laurean, Tădălescu, Domnița Balasa și Populul.

Circ. IV. Locuitorii din străzile: Eerchelot, I. Ghica, Pta Drăgălina și I. C. Brătianu.

Circ. V. Locuitorii din străzile: Bucevinei, Alcea Viitor, Luca Călăceanu, Vistula, Pop. Bănăteanu, I. Rațiu, I. Băndu, Măstăniță, Pta Avram Iancu, Popa Istia.

În ziua de Miercuri 1 Martie 1944

Circ. I. Locuitorii din străzile: Bul. D. Leza, Petre Carp și Carmu Sylva.

Circ. II. a) Locuitorii din străzile: Dașcu, Teodorul, Petru Băres, Mărcu, Isăreșca și Teodorou.

b) Locuitorii din străzile: S. Micu, Renășterii, Telegrafului și Behele.

Circ. III. Locuitorii din străzile: Giurgiu, Onișu, Odobescu și Corbului.

Circ. IV. Locuitorii din străzile: I. Văcărescu.

Circ. V. Locuitorii din străzile: I. Plavosin, Basarabiei și Dr. Sagovici.

În ziua de Joi, 2 Martie 1944

Circ. I. Locuitorii din străzile: Cezar, Oradea, Epia, Coma, Tâmpa, Gheorghievici, Beethoven, Hommer, Cicero, Forum, Bul. Regina Maria și Marghiloman.

Circ. II. a) Locuitorii din străzile: I. Creangă, Negruzi, Rovine, Barbu Delavrancea, Arcului, Grozești și Iorgovici.

b) Locuitorii din străzile: Lorens, Alsaclia, Estonta, Geneva, Zăbrich, Kogălniceanu

Circ. III. Locuitorii din străzile: Brăncoveanu, Dr. P. Vasici, C. Porumbescu.

Circ. IV. Locuitorii din str. Fröbi și Preyer.

Circ. V. Locuitorii din străzile: Crișan, Cioșca și Horia.

În ziua de Vineri, 3 Martie 1944

Circ. I. Locuitorii din străzile: Braniste, Semenic, Novac, T. Mihali, Buteanu, Butoarcă, L. Barthou, Gen. Hohberg, Piața Hitler, Șvabilor, Tebea, Telbis, Stroescu, Caruso, Praporgescu, Pta Libertății, Soldederer, Alba Iulia și Vlad Delamarina.

Circ. II. a) Locuitorii din străzile: Spl. Morariilor, Sarmisegetuza, Șaguna, Joffre, Anton Pan, Cantacuzino și T. Maiorescu.

b) Locuitorii din străzile: Aida, Virtutii, Drăgășani, E. Baader, Saturn, T. Ionescu No. 77-81.

Circ. III. Locuitorii din străzile: R. Șiriani, Călugăreni, Zoe, Bul. Mihai Viteazul, Filipescu, Lelescu, Vl. Bădescu, Stadion, Oltul, Târnova, Sireul, Nistrul și Cluj.

Circ. IV. Locuitorii din străzile: D. Sturdza, A. Vlăhuta și Cameliei.

Circ. V. Locuitorii din străzile: A. Gruin, Dragoș Vodă, Pct. Grigorescu și Mircea cel Bătrân.

În ziua de Sâmbătă, 4 Martie 1944

Circ. I. Locuitorii din străzile: Brediceanu, Mărășești, E. Ungureanu, V. Alecsandri, 10 Mai și Mareș.

Circ. II. a) Locuitorii din străzile: Baba Dochia, Epurelui, Mitr. Șuluțu, Pipos, Soarelui, Școlii și O. Iosif.

b) Locuitorii din străzile: Octavian Goga, Demetriade, Albanelor și Hönig.

Circ. III. Locuitorii din străzile: Bul. V. Babas, M. Popescu, Triumfului, Putna, Mitr. Varlaam, Pta Crușii, Dragomir, Wilhelm Mühle, Gaspar, Izvorului.

Circ. IV. Locuitorii din str. Damsescu, P. Băroeanu, Clemenceau, M. Vodă, I. Barac, Dreptatea și Transilvania.

Circ. V. Locuitorii din străzile: S. Bărnăuș, M. Dobosan, Busuioc, Nicolaevici, I. Gorun, Balta Verde, Hasdeu, dela No. 28-și Cal. Bogdăneștilor dela No. 41-26.

În ziua de Luni, 6 Martie 1944

Circ. I. Locuitorii din străzile: Pta Brătianu, Lonovici, Eminescu și Griselin.

Circ. II. a) Locuitorii din străzile: Gloriei, Lăptariilor, Leului, Lăutarilor, Germana, Cimitirului, Gh. Asachi și Eroilor dela Tisa dela No. 75-28.

b) Locuitorii din străzile: Rusia, Siberia, Lucerna, Conciatu, Pisa, Davila, Olanda și Atena.

Circ. III. Locuitorii din străzile: Coroana de Oțel, Felcioara, Moldovan, Petru Anca și Memorandumul.

Circ. IV. Locuitorii din străzile: Berkeszi, Friedl, Muzicescu, Rahovei, Gh. Șincal, V. Lupu, Banatul și Pta Sofia.

Circ. V. Locuitorii din străzile: Pop Reteganul, A. Moșilă, Fr. Buzesți, dela No. 9 și 10, Banul Mărăcine, Tichindeal, Prota Crăciunescu, Catarga, Dunărea, E. Murgu, Căp. Dan I. Coma Spătaru.

În ziua de Marți, 7 Martie 1944

Circ. I. Locuitorii din străzile: E. de Savoya, Gen. Doda, Palanca și Gh. Lazăr.

Circ. II. a) Locuitorii din străzile: Neucleasa, Nouă, Cimitirului, Melodiei și Lunet.

b) Locuitorii din străzile: Ep. Teofil, Galvani, Laponia, Estonia, Pummer și Col. Radio.

Circ. III. Locuitorii din străzile: Aron Panu, Pta Adamachi, I. Vasii, Pta A. Sever, Pempca, Cosminului, D. Corosi, Roma, Nero, Leni, Aurelianus, Socrates, Sf. Petru Marșescu, Trubadur, Catargiu, Sft. Pavel, Nicolini, Milcov, Caras, Diana, Constanta, Medea, Latona, Delibata și Bul. Eroilor dela Tisa No. 1-39 și 2-26.

Circ. IV. Locuitorii din străzile: Cal. Șagului, dela No. 2-50, T. Vladimirescu dela No. 13-85 și Budai Deleanu.

Circ. V. Locuitorii din străzile: Gemi, Zorilor, N. Bolocan, Al. Lăpușneanu, Orașiu, Vidin, A. Ruso, V. Micie, Haiducească, Lisabona, Bărzava, Taborului, Șenacere, I. Rațiu și Amzei.

În ziua de Miercuri, 8 Martie 1944

Circ. I. Locuitorii din străzile: Bruttus, P. Dima, G. Grigorescu, Pta Mărășești, Oita, Serg. Mușat, Matei Corvin, Paul Chinezul și Călea Aradului dela No. 2-12.

Circ. II. a) Locuitorii din străzile: Bonțilă, M. Nicoară, Balas, I. Klein și Boliac.

b) Locuitorii din străzile: Volta, Simens, Marconi, Col. Braun, Edison, Constantin cel Mare și Irlanda.

Circ. III. Locuitorii din străzile: Satu Nou, Guttenberg, 1 Decembrie, Severin, Arieș, Sarcui, Craiova, Retezat, Bucegi, Bihor, Röntgen, Reteganul, Crișul, Someșul, Cerna, Carpați, Sf. Dumitru, Negoi, Bradul, Stejarului, Japonia, Tolstoi, Glad, Eneas și Călea Șagului dela No. 1-53.

Circ. IV. Locuitorii din străzile: M. Guttembruna, Jiul, Vespasian, Sciller, Mureșanu și Bolintineanu.

Circ. V. Locuitorii din străzile: McGana, Taet, Umbrei, Barierei, Belgrad, Căleop. Rășnieni, Trifeiului, A. Muntean, Marinescu, Neșos, Menelas, Magdi, Roșiorilor, Sacului și Marginelor.

În ziua de Joi, 9 Martie 1944

Circ. I. Locuitorii din străzile: Coșbue, Pta Unirii, Tepeș Vodă, Pta Luther, Lenau Solon, Goliat, Zorobara, Olimp, Iași, Titan, Tapia și Buorești dela No. 1-5, 2-8.

Circ. II. a) Locuitorii din străzile: V. Cărlova, Vulcan, Mircea cel Mare, Verde, Dionisie, Tirteus, Istria, Ceroel Vodă, Herodot, Apateu, Bitolia, Pindului și Bătania.

Circ. II. b) Locuitorii din străzile: Bresselmayer, Kimmel, Lipovei și Morminților.

Circ. III. Locuitorii din străzile: Buzdugan, Iris, Mureș, Chiriac, Ranetti, Hebe, Hold, Lidia, Leta și Kaitneker.

Circ. IV. Locuitorii din străzile: Gh. Pop de Băsești și Gh. Bărișiu.

Circ. V. Locuitorii din străzile: Liciu, Udrea, C. Rosseti, Manole, Gr. Alexandrescu, Agricultorilor, Schwicker, Tiburului, Livezilor, V. Crișului, Ciocărliei și Bruxelles.

În ziua de Vineri, 10 Martie 1944

Circ. I. Locuitorii din străzile: Neptun, Mars, T. Ionescu, Circumvalațiunei, Chisicnău, Peles, Făgăraș, Sibiu, Iustinian, Pta Sf. Nicolae și Cuza Vodă.

Circ. II. a) Locuitorii din străzile: Virgilius, Torac, Col. Kunz, Buzășului, Garcafeii, Uzinei și Mășsarilor.

b) Locuitorii din străzile: Ariadna, Penelope, C. Martinii, Bolias, Ornoș, Ulpia Traiană, M. Ciordas, Scrobiste și Milov.

Circ. IV. Locuitorii din străzile: Gelu, Olanescu și N. Băloescu.

Circ. V. Locuitorii din străzile: F. Aman, Xenopol, Apollo, Banul Severinului, Radu dela Afumați, C. Ureche, N. Popescu, Anvers, Doniei, Ștefansohn, Felbarth și Săulescu.

În ziua de Sâmbătă 11 Martie 1944

Circ. I. Locuitorii din circ. în străzile: Frații Buzesți, Pilatus, Hamlet, Hădăra, Moioviște, Cernăuți, Bul. Cetății, Hășcă, dela Nr. 2-26, A. Movilă dela Nr. 3-8 și 2-8 și Bogdăneștilor dela Nr. 1-39 și 8-24.

Circ. II. Locuitorii din străzile: Subș. Frații Constantin, Fortunei, Cometa, Astral, Dascăl Ioanovici, Moldovei, Ghirsoiu, T. Velea, M. Rusu, Balint, Voniga, Șepșă, taan, Ardelean, P. Maior și Cal. Dorobanștilor.

Circ. II. b) Locuitorii din străzile: Cămpina, Ruschill, Cralic, Aurora, Coșnița și Urșeni și Dr. Koch.

Circ. III. Locuitorii din străzile: V. Ilenj de Munte, Sărbu, Zaharia, Muzicescu, Ghirocului, Manguica și extravilan.

Circ. IV. Locuitorii din străzile: Bul. Regele Mihai, dela Nr. 17, Str. Gării și extravilan.

Circ. V. Locuitorii din străzile: Petrovaselo, Ruderia, Cal. Săcălăzului, Col. Ciamaș, Pav. CFR, și extravilan.

4. Pentru așezarea contribuției de răsкупărare a prestației anterioare, se utilizează conform instrucțiunilor primite de la sursele prestației pentru drumuri, întocmită în Maiu 1943. Deci, contribuabilii cari în tre timp și-au schimbat locuința, pentru a fi găsiți, se vor prezenta la plată, în zilele fixate pentru locuitorii străzii unde și-au avut locuința în Maiu 1943.

5) Plată se va primi în zilele arătate la pct. 3 și 4 mai sus între orele 8-14.

6) Cei cari au plătit deja potrivit regulamentului comunal, pe exercițiul 1943/44 prestația anti-aeriană de lei 300, vor putea cere compensarea acestei sume, în deștăutul nou a răsкупărării prestației anti-aeriene atât a sumei plătite de contribuabilul însuși cât și a celei plătite de ori care membru al familiei, în acest scop, odată cu prezentarea la plată conform publicațiunei de față, vor prezenta și chitanțele de 300 lei, ce vor să le compenseze. Compensarea se va face pe loc numai contra chitanței de plată a prestației de 300 lei pe exercițiul 1943/44.

7) Sunt scutiți de plata prestației anti-aeriene: Militarii activi, cei cari au fost mobilizați sau concentrați pentru serviciile militare mai mult de 6 luni, în cursul anului financiar 1943/44, membrii corpului diplomatic și consular străin, cetățenii străini, cari locuiesc în țară cel puțin 3 luni în cursul unui an, infirmii calificați juridic cește ca atare și invalizii de război.

Vor plăti 50% din contribuția arătate la pct. 1. și 2. de mai sus: salariații publici având salarii prevăzute în Codul Funcționarilor Publici, până la suma de lei 6.000 brute.

Salariații Publici, și lucrătorii manuali cari sunt proprietari de imobile clădite ne beneficiază de aceste reduceri.

Atât cei scutiți cât și cei cari beneficiază de reduceri vor prezenta dovezile cuvenite în zilele arătate la pct. 3, pentru a se aplica reducerea sau scutirea.

8) Instituțiunile publice și întreprinderile particulare vor putea plăti contribuțiunile funcționarilor și muncitorilor prin un delegat al lor. Delegatul va prezenta un tablou despre funcționarii și muncitorii pentru cari plătește, arătând numele, prenumele și adresa avută în Maiu 1943 a fiecărui, și va prezenta deodată și toate dovezile de compensare sau reducere arătate în prezenta publicațiune.

Astfel de tablouri se vor prezenta numai în zilele de 8, 9, 10 și 11 Martie 1944 între orele 16-19.

9) Cei cari nu vor achita contribuția de răsкупărare la termenele fixate prin publicațiunea de față, vor fi obligați la plata dublei contribuțiuni de răsкупărare.

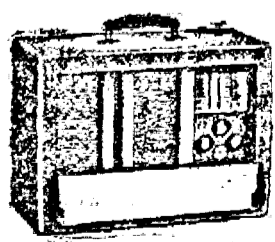
10) Prezenta publicațiune va fi adusă la cunoștința generală prin afișe, prin inserarea ei în ziare locale precum și prin orice alte mijloace de publicitate.

Timișoara, la 24 Februarie 1944.

Primar: Dr. E. Tîeran,

(1610) Secretar general: Ioan Fijiu

Cel mai mare asortiment de radiouri la priză, cu baterii și de voiaj Telefunken, Braun, A. E. G., Graetz, la

TOMA SURLAS

Timișoara, I. Str. Alba Iulia 2, Telefon: 88-77, 35-78
Inr. Of. Reg. Com. Nr. 292/7378/934 1475-2

SPORT

O nouă vizită a Resitenilor la Timisoara

In cadrele programului de pregătire in vederea matchurilor pentru Cupa României, Progresul susține Duminecă un match amical cu S. S. M. R. din Reșița. Dumineca trecută am văzut, că deși suntem prea la inceputul sezonului, matchurile de football pot fi totuși atrăgătoare, căci spre deosebire de alți ani echipele noastre sunt mai bine pregătite.

Dacă U.D.R., și Politehnica au făcut impresie bună acum o săptămână e incontestabil că și partida Progresul — S.S.M.R., va satisface. Aceasta rezultă din faptul că atât timișorenii cât și reșițenii au făcut antrenamente, de conștiențe mai ales, iar Progresul s'a antrenat în mod special de mai multe săptămâni, în vederea unor surprize pe care le va să le facă.

UN MATCH DE BOX DE MARE ANVERGURA

Programul de box continuă cu o nouă vizită organizată de C.F.R. și Chinezul, Timișorenii vor primi Duminecă vizita reșitabilei echipe bucureștene Tirul, de sub conducerea maestrului Tomaș, de sub conducerea maestrului Tomaș. Echipa Tirul nu este necunoscută în Timișoara, căci faima ei a ajuns de mult timp la noi. Cu ocazia campionatelor naționale a participat cu nu mai puțin de șase finaliști, cucerind două titluri naționale.

Matchul care va avea loc la Cercul Sportiv, cu incepere dela orele 10 va cuprinde un excelent program de amatori și anume 11 perechi.

Matchurile de deschidere sunt următoarele:

- Mănăscu C.F.R.—Țișca Chinezul.
  - Dia Liviu C.F.R.—Kiss Chinezul.
  - Ibășa C.F.R.—Ursu Chinezul
- Programul oficial al întâlnirii Tirul—Timișoara, cuprinde următoarele perechi:
- Categoria hârție: Băileanu—Jurj
  - Categoria Muscă: Mastrenco—Negru.
  - Categoria cocoș: Ionescu—Mătăsaru
  - Categoria Ciocla: Stoicovici.
  - Categoria pană: Marinescu—Cristofor
  - si Gergescu—Lichert.
  - Categoria ușoară: Lungu—Weiss.
  - Categoria semi mijlocie: Voinea—Király.

CURSUBI ȘI CONCURSURI DE SKI

In aceasta iarnă skiul a cunoscut în Banat o popularitate din cele mai semnificative, care denotă că tineretul nostru a îndrăgit acest sport frumos în cel mai mare grad.

După cursurile pe care le-a organizat Federația în zece centre de instrucție, numeroase concursuri dovedesc progresul tinerilor skiori, inițiați nu de mult în această artă.

Apun ne-au venit vești despre două concursuri, unul la Ferdinand și altul la Anina care au reperșat un deplin succes. Rezultatele sunt următoarele: Ferdinand, Concurs de coborâre pe 200 m terenul dela Scoarta. 1. Blank Iosif 21 sec. 2. Mătu Ioan 23 sec. 3. Moisescu Nicolae 23 sec.

Anina, Concurs de slalom și coborâre pe panta dela Celnic. La slalom: 1. Celnic Gh. 1:2 sec. 2. Tugul Th. 1:6 sec. 3. Borceanu M 1:20 Coborâre: 1. Raica Ioan 6 min. 2. Socup St. 6 m. 5 sec. 3. Borceanu M. 6 min. 81 sec.

Un nou curs la Semenice. După succesul cursurilor anterioare, rezervate băieților, cu incepere dela 1 Martie va avea loc un curs special pentru fete. Și acest curs va fi condus de D. F. rtini Ioan, instructor federal, iar cursistele vor putea locni în condițiuni favorabile la Cabana Uzinelor Reșița.

OPRIVIRE ASUPRA CAMPIONATULUI NAȚIONAL DE LUPTE GRECO-ROMANE

In clasamentul campionatului național de lupte greco-romane, Timișoara deține până în prezent locul de frunte. Acest lucru îl datorază în mare parte, strietei supravegheri, seriozității și disciplinei introdusă de actualul conducător al acestei secții în cadrul noii orga-

nizații sportive. Prezența d-lui Bodea Gheorghe președintele acestei secții la antrenamente și la toate galele este o cheazăle de prosperarea și dezvoltarea acestui sport. Timișoara, are asigurate campioanele celor patru categorii superioare prin învinsibilitatea Căpitan Frâncisc, excelentul și campionul actual național, Forai Ovidiu, Traian Gh și Sati Valentin.

Dăm mai jos clasamentul general pe țară după etapa din 20 Febr a. c.

1. CFR Tșoara	4	8	1	17:11	3
2. U.D.R.	4	3	1	17:11	3
3. Vulturii	4	3	1	16:12	3
4. S.S.M.R.	4	1	3	12:16	1
5. CFR T. Severin	4	0	4	8:0	0

Programul viitoarelor gale de lupte în cadrul desfășurării campionatului național.

DUMINECA 27 FEBR. 1944

U.D.R.—CFR T. Severin la Reșița, S.S.M.R.—Vulturii Lugoj la Reșița.

DUMINECA 5 MARTIE 1944

C.F.R. Timișoara—Vulturii Lugoj (cele mai disputate matchuri a anului) la Timișoara.

S.S.M.R.—C.F.R. T. Severin la T. Severin

POPICE:

Programarea etapei a III a campionatului cu echipa de 12 jucători.

1. Prima Banat—Bănățeană 25. II. ora 18 arena Electrica arbitru Mureșan.
2. Chinezul Camt—CFR 25. II. a. c. ora 20 arena Electrica arbitru Kalch.
3. Libertatea—Ilsa 26. II. a. c. ora 19 arena CFR arbitru Chipei.
4. Rapid—CAM 27. II. a. c. ora 16 arena Electrica arbitru Gross Iosif.
5. Victoria—Avram Iancu 27. II. a. c. ora 18 arbitru Kremmer.
6. Circa II—Electrica 27. II. a. c. ora 20 arena CFR arbitru Chipei Ștefan.

Rezultatul jocurilor amicale din 20 Februarie 1944:

1. Avram Iancu Timișoara—Sportul CFR Sibiu 189 — 176.
2. Sportul CFR Sibiu—Avram Iancu Timișoara 192 — 148.
3. Prietenii—Chinezul CAMT 219 — 207.
4. Victoria—Circa II. 210 — 204.

Clasamentul etapei a II a campionatului cu echipe de 12 jucători:

1. CFR	2	2	0	435	404	4
2. Electrica	2	2	0	447	383	4
3. Chinezul	2	2	0	414	405	4
4. Circa II.	2	2	0	390	330	4
5. Prietenii	2	1	1	435	391	2
6. Ilsa	2	1	1	381	347	2
8. Prima Banat	1	1	0	234	212	2

9. Avram Iancu	2	0	2	446	486	0
10. Rapid	2	0	2	357	405	0
11. CAM	2	0	2	318	446	0
12. Bănățeană	2	0	2	303	351	0
13. Libert. CFR	1	0	1	171	206	0

MATCHUL REVANȘE POLITEHNICA—U. D. R. Duminecă după amiază la ora 3 se va disputa pe arena Banaul, matchul revanșe dintre echipa de football a Politehnicii și cea a U. D. R.-ului.

Concurs de sky la Oravița

Duminecă 20 Februarie a. c. a avut loc pe „Dealul Mare” concursul de sky al elevilor liceului „General Drăgălina” din Oravița.

Concursul a fost organizat și condus de prof. de educație fizică al liceului, dl Petre Tol.

La concurs au luat parte 90 de elevi din toate clasele.

Juriul concursului s'a compus din d-nii prof. P. Tol, director de concurs și cronometror, Prof. I. Buzea, judecător-arbitru, elevii E. Radler, starter și P. Ciurea, secretar.

Medicul concursului dl dr. Iana Ilie, medicul liceului.

Concursul a început cu o probă de coborâre pe o pantă de aproximativ 600 metri.

La această probă s'au clasificat următorii elevi:

Categoria IV — 19—21 ani. 1. Ghiters Gh. cl. VI, 2. Noghiu C. cl. VIII, 3. Tudor Gh. cl. V.

Categoria III — 16—18 ani. 1. Refca I. cl. V, 2. Kocz T. cl. VII, 3. Poenariu Gh. cl. VII.

Categoria II — 13—15 ani. 1. Petru I. cl. V, 2. Flachsel R. cl. IV, 3. Bodanfi I. clasa I.

Categoria I — 10—12 ani. 1. Retezan Gh. cl. II, 2. Tulbureanu A. cl. I, 3. Peșan L. cl. II.

A urmat apoi o probă cu obstacole-slalom la care s'a obținut următorul rezultat:

Categoria IV: 1. Stoica R. cl. VIII, 2. Cucu T. cl. VII, 3. Kumher S. cl. VII.

Categoria III: 1. Rogovan A. cl. VI, 2. Refca I. cl. V, 3. Poenariu Gh. cl. VII.

Categoria II: 1. Flachsel R. cl. IV, 2. Tulbureanu A. cl. I, 3. Retezan Gh. cl. II.

In afară de elevii liceului, la concurs au mai asistat părinții și un numeros public din oraș amatori ai sporturilor de iarnă.

Concursul s'a desfășurat într'o atmosferă de frumoasă camaraderie și avânt tineresc.

Indemnuri crestine

PRIMENIREA SUFLETELOR

După o veche tradiție a Bisericii noastre, în vederea marelui puznic al Inverii Domnului, creștinii din toate timpurile își primeneau sufletele prin post și rugăciune.

Cu ajutorul cepii Prea Înalt, am străbătut și noi zilele acestei vieți pământești, până în această Duminecă numită a „lăsării de brânză”, când începe marele post, pentru închinătorii Crucii lui Hristos. De-acum, Biserica demostrează prin sfânta Evanghelie a zilei, însemnătatea acestui post, pentru sufletele, ca și pentru trupurile noastre. Ce este postul adevărat, și cum trebuie trăit, pentru a fi folositor tuturor?

Această întrebare, pr. moște un răspuns strălucit, prin cuvintele marelui Vasile, care-l deține, spunând:

„Acum, în vremea postului, să nu se mai audă în casa voastră tumultul, mirosul cărnurilor să se auză de acolo. Expiați crizele beției, prin post și cântecul prozaic prin cântări sfinte.

Lacrimile pioase să fie remediu rășurilor necuviințioase. În loc de a dăntui, plecați-vă g-nunchiul. În loc de a vă împodobi cu haine strălucite, umiliți-vă și mai cu seamă, milostenia să vă răscumpere păcatele. Asociați la rugăciunile voastre, pe acelea ale nenorociților ce sunt în sărăcie, pentruca Dumne-

zeu să ierte nedreptățile voastre”.
Timpul postului este un timp de războiu al sufletelor împotriva păcatelor. Și, în acest timp datorii suntem a pune frâu faptelor deșarte, ale trupurilor noastre, a ne îndări sufletele, a risipi dușmăniile dintre frați a ne iubi cu adevărat aproapele, prin săvârșirea faptelor îndurării truștești, a înfrâna săvârșirea faptelor rele, a înconjura păcatul.

„Un om colțuros a fost întrebat odată: Cum poștești D-ta? El a răspuns: Mă hrănesc cu ale Duhului, ca să pot cu cele ale trupului să hrănesc pe cei ce n'au ce mânca. Făcând astfel, atât ge tare mi se usurează duhul, că pot lesne urca spre Domnul”. — Valoarea reală a postului, nu înșeamnă numai înfrângerea poștelor truștești, sau torturarea trupului, ei având o însemnătate, mult mai înaltă, spirituală și socială. Zadarnic va fi el, dacă nu vom înconjura păcatul și nu-l vom împreuna cu săvârșirea faptelor bune. Vremurile războinice pe cari le trăim, sunt prilejnice pentru trăirea adevăratului post. Ele ne oferă prilejul săvârșirii mai mult ca oricând a faptelor bune și ale îndurării, față de mulțimea celor ce așteaptă, sprijinul nostru. Iată condițiunile trăirii adevăratului post!

Pr. HORIA VIȘOIU

1469-2

Judecătoria rurală Recaș

No. G. 1778/1943.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

In cauza de execuție mobilizată a următorului Aurel Roșca din Topolovățul-mare reprezentat prin dr. P. Carcsidan, avocat în Recaș, contra urmăriței, domiciliată în Șanovița, pentru suma de 2370 lei capital și accesorii, ordonându-se execuție de indeștiri în baza deciziei Nr. 3842/1942 a Judecătoriei rurale Recaș, care sau efectuit și ridicat la valoare de drept, subsemnatul fiind delegat în baza deciziei de mai sus, aduc la cunoștință tuturor interesaiților când și unde se vor vinde prin licitație publică pe ziua de 20 Februarie 1944, ora 15 care se va ținea la fata locului în comuna Șanovița, la Nr. 297, pentru când și unde se va vinde prin licitație publică următoarele mobile, și anume: 300 kg. grâu, una vițea de un an, un junc de 3 ani și 100 kg. ovăz, toate evaluate la suma de 19.400 lei.

Recaș, la 20 Februarie 1944.

Delegat judecătoresc: Indescifrabil.

Primăria comunei Vânători, jud. Arad, Nr. 810 din 19 Februarie 1944.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință publică că, în ziua de 15 Martie 1944 orele 15, se va da în înțrepriză, pe cale de licitație publică, în localul Primăriei, construirea unei fântâni arteziene, a cărei cost după devizul estimativ este în sumă de Lei 1,320.000.

Licitația se va ține cu oferte închise, după care se va putea continua cu tratare prin bună învoială, dela oferta aflată cea mai avantajoasă.

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile L. C. P. și a Legii Administrative.

Proiectul asupra lucrărilor de sondareea fântanei se pot vedea zilnic la Primărie și Serv. Tehnic Județean în orele oficinoase.

1618

Primăria.

Cinema CAPITOL

Slagăr mondial! Slagăr mondial!

Contele de MONTE CRISTO

Pierre Richard Wilfr Michel Altu după romanul roman a lui Alexandre Dumas în 2 serii

Repr. la orele 3, 5, 7 și 9 hr.

INSTITUT DE ARTE GRAFICE ZAHARIA POP

Str. 3 August 33

Inreg. Cam. de Muncă Nr. 778/1941

Execută tot felul de imprimări

Telefon 28-32

1628

OPERA ROMANA

Sâmbătă și Duminică, 4 și 5 Martie 1944 Două spectacole extraordinare date cu concursul celebrei soprane, care a obținut succese într-adevăr internaționale în toate centrele Europene

LUCIA BERCESCU-TURCANU

dela Opera din Viena și Opera Română din București și al dirijorului CONSTANTIN TURCANU

Se va prezenta

Sâmbătă 4 Martie 1944 ora 8 p. m.

Duminică, 5 Martie 1944 ora 8 seara

TOSCA

AIDA

Opera Tosca se cântă Sâmbătă în mașineu fiindcă Vineri 3 Martie, prima Vinere din Postul mare, toate spectacolele sunt suspendate 1466 Biletele la agenția Tamașiu. Tel. 50-05

SALA PALATULUI CULTURAL

Luni, 28 Februarie, ora 8 seara

FĂNICĂ LUCA

care a reperat succese răsunătoare la New-York, Paris și Londra, împreună cu orchestra sa și tenorul dela Radio București ALEXANDRU GROZUȚĂ apar în cadrul unui program de

MUSIC-HALL 1944

Biletele la Agenția Tamașiu. Telefon 50-05

1466

Lumea elegantă se îmbracă la croitoria

TUDOR SÂRBULEȚIU

CELAIE, Bdul Reg. Ferdinand 4, etaj

(An la Cafeneaua „Opera“)

1491

Cea mai bună Apă minerală

Perla

livrează la domiciliu cu 34 lei litrul fără sticlă

NECTAR

G.H. CRISTODORESCU, magazin special de vinuri, cognacuri și lichiorari Timișoara, I, Str. Mircea Vodă 1, Inreg. Nr. 173/92, Telefon 46-45 1525

MOARA POPORALĂ S. A. CIACOVA. Reg. com. Nr. 101/1941.

CONVOCARE

Domnii acționari a firmei Moara Poporală s. a. în Ciacova se convoacă prin această la a 16-a adunare generală ordinară care se va ține Sâmbătă, în ziua de 18 Martie 1944, ora 15.30, în localul Băncii Poporale.

ORDINEA DE ZI: 1. Constituirea adunării generale. 2. Raportul cons. de administrație și prezentarea bilanțului. 3. Raportul cenzorilor. 4. Darea absolutului. 5. Repartizarea beneficiului. 6. Distribuțiunea cenzorilor. CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

BILANȚ la 31 Decembrie 1943:

Activ: Casa Lei 132.827, Debitori Lei 6.282.420, Fabricate Lei 6.145.301, Cereale Lei 5.761.342, Saci și materiale Lei 1.356.656, Instalațiuni Lei 5.283.649, Clădiri Lei 2.027.381, Total activ Lei 26.989.576.

Pasiv: Capital social Lei 3.000.000, Fond de rezervă Lei 459.322, Fond de rezervă de creanțe dubioase Lei 193.389, Amortizări pe instalațiuni Lei 4.974.050, Dotatiunea nouă Lei 205.874, Total Lei 5.179.924, Amortizări pe clădiri Lei 1.380.076, Dotatiunea nouă Lei 60.821, Total Lei 1.440.887, Creditori Lei 15.838.850, Profit net Lei 877.194, Total pasiv Lei 26.989.576.

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE:

Debit: Spese de funcționare Lei 2.872.239, Salari Lei 1.512.000, Interese Lei 1.017.458, Dări Lei 725.492, Amortizări: pentru instalațiuni Lei 205.874, pentru clădiri Lei 60.821, Profit net Lei 877.194, Total debit Lei 7.271.078, Credit: Venit din măgănaș Lei 7.271.078, Total credit Lei 7.271.078.

Ciacova, la 31 Decembrie 1943.

Consiliul de administrație, Comitetul cenzorilor

1616

IN ATENȚIA CHIRIAȘILOR C. N. R.

Administrația Generală C. N. R. Timișoara, pune în vedere tuturor locatariilor imobilelor C. N. R., că plata chiriilor la C. E. C. urmează a se face în viitor numai pe formularele buletine de vărsământ stampilate de Administrația Generală pe care chiriașii le vor primi gata completate dela administratorii giranți ai imobilelor respective.

Plățile făcute cu buletine de vărsământ procurate din altă parte fără stampila Administrației Generale și necomplete de către administratorii giranți, nu vor fi luate în considerare, chiriașii rămânând debitori cu sumele depuse ne-regular pentru care vor fi dați în debit la fișe pentru urmărire. 1613

Instiințare

Prin această aducem la cunoștința abonaților restanți că, în interesul lor, sunt rugați a-și achita abonamentele scadente, în caz contrar suntem nevoiți a recurge la mijloace mai drastice.

DOAMNELOR!

Salon de modă

pentru DOAMNE și COPIL redeschis.

Confecționare elegantă și perfectă garantată.

TEREZIA COCA

Timișoara, I., Bul. Diaconovici Loga

Nr. 13. 1615

Inreg. Cam. Munca Nr. 496/VI. 941.

FAPTE DIVERSE

Ana Vasarhely a fost condamnată

Centura noștră curioasă măcăgănează căzuta Ana Vasarhely și a complicei sale, care au excoercat o sumă din capitala țării cu peste 600.000 lei.

Recapitulând aici pe scurt peripecțiile acestei excoercări, re la strâșitului anului 1941, Ana Vasarhely, evreică, în etate de 31 ani, domiciliată în Timișoara, str. Oltuz și Simicici Matei de 32 ani, din str. Poenaru Bordea 18, București, au ridicat dela firma „Ulvin” din capitală, suma de 600.000 lei, obligându-se să procure în schimb acesteșirme, cantitatea corespunzătoare de ață.

Cei doi excoerci, au livrat în mai multe rânduri, diferite cantități de ață, a căror valoare nu întrecea însă suma de 300.000 lei, iar pentru rest i-a indus în eroare, declarând firmei că au trimis și restul cantității de ață, prezentând în dovedirea acestei afirmații, o recipisă poștală și o foaie de trăsură. În realitate însă, restul de 600.000 lei a fost însușit de Ana Vasarhely și complicele său, iar ața a rămas să fie livrată... „calendas greeas”.

În afară de această înșelăciune, Ana Vasarhely a mai luat dela femeia Maria Gheju, suma de 40.000 lei, promițându-i că o va face părtașă într-o foarte rentabilă afacere de ață. Natural, Maria Gheju nu și-a mai văzut nici măcar capitalul necum căș-

agurile promise.

Pentru aceste fapte, Ana Vasarhely complicele său Simicici Matei au fost de judecată și reținuți de autorități. Procesul s'a judecat eri, 25 Februarie, la secțiunea IV-a a Tribunalului.

Ana Vasarhely a fost apărută de d. d. Halalaie, care în pledoaria sa a susținut, iresponsabilitatea clienței sale, aducând la avizul comisiei medico legale, aviz ce confirmă iresponsabilitatea inculpatei Vasarhely și cerând internarea ei într-o casă de sănătate.

Simicici Matei a fost apărut de dnii dr. Victor Rădulescu și Ovidiu Secula, care au susținut că fapta clientului lor este de natură civilă.

Tribunalul deliberând, a adus, în completul dlor dr. Mihai Cușniriuc, președinte Paul Stanimir, asesor, Georgescu-Văloaie procuror și Ion Plotog, grefier, o sentință de condamnare, după cum urmează:

Ambii inculpați sunt condamnați la câte 1 an închisoare corecțională, plata în mod solidar a 600.500 lei despăgubiri civile, 20.000 lei cheltueli de judecată și 10.000 lei cheltueli penale.

Tribunalul a compatat timpul petrecut în prevenție de Ana Vasarhely, 11 luni și 9 zile, iar Simicici Matei, 2 luni și 16 zile

Cine poate deveni ofițer și subofițer de rezerva

Monitorul Oficial NO. 26 din 22 Februarie 1944 publică următorul decret lege:

Art. 10 și 10 din Regulamentul pentru aplicarea legii asupra recrutării armatei din 1942, se modifică după cum urmează:

Art. 15 (art. 5 din lege). Vor putea deveni ofițeri de rezerva tinerii absolvenți ai liceelor teoretice, școlilor normale seminarelor teologice, liceelor comerciale și școlilor medii agricole precum și tinerii absolvenți ai oricărei școli cu durată de școlaritate de cel puțin 8 ani și echivalente cu liceul teoretic.

Art. 16 (art. 5 din lege). Vor putea deveni subofițeri de rezervă absolvenții ai cel puțin 4 clase de liceu sau gimnaziu, seminar, școli normale, gimnaziu comercial,

școli inferioare agricole precum și absolvenții oricărei alte școli similare, cu o durată de școlaritate de cel puțin 4 ani.

Absolvenții școlilor tehnice industriale, ciclul I, cu 6 ani de școlaritate, vor putea deveni submaistri militari de rezervă cu gradul inițial de submaistru clasa III, iar absolvenții școlilor tehnice industriale, ciclul II, cu 8 ani de școlaritate, vor putea deveni direct maistri militari de rezervă, cu gradul inițial de maistru militar clasa III.

Absolvenții școlilor tehnice industriale de ciclul I și II, care nu vor reuși la examenul de admitere în școlile de maistri și submaistri militari de rezervă, precum și acei care nu au specialitățile necesare armatei, vor fi prezânți pentru a deveni subofițeri de rezervă.

Cronica Medicală

Sifilisul și Cancerul

Tumorile canceroase se dezvoltă ușor pe țesuturile sifilitice — astfel se explică faptul că 50% din jumătoria sifiliticilor au cancer la unia. Localizarea cancerului și sifilisului pe același organ, îngreunează precizarea diagnosticului — astfel cancerul limbei poate fi considerat ca o gomă sifilitică — tratată în consecință și numai dacă tratamentul antisifilitic nu dă rezultate, ne îndreptăm spre chirurgie sau radioterapie. — În plămâni de multe ori pe țesutul sifilitic se dezvoltă o tumoră canceroasă.

În urma cercărilor noi s'a stabilit o legătură între leziunile sifilitice și canceroase pe organele interne și în special în ficat — stomac și rect. — Sifilisul anumitor organe se dezvoltă ca o tumoră canceroasă — și de unde bolnavii care erau condamnați — printr'un examen de laborator și iratament de probă sunt salvați și redați societății. — Adeseori după operații examenul microscopic precizează natura sifilitică a tumorii extirpate. — Sifilisul printr'o iritație continuă în țesuturi, favorizează dezvoltarea cancerului, deci are primul loc în pregătirea terenului canceros. — Duroux în cartea sa despre cancer arată că sifilisul are rolul principal în producerea cancerului figurând cu 35% — deci ocupă primul loc între factorii provocatori ai cancerului. — Luați aminte fumători care ați avut nenorocul să contractați sifilisul — lăsați-vă de fum ca să nu fiți candidați siguri la cancerul limbei.

Leziunile din țesuturi și infecțiile cronice de lungă durată produc o iritație continuă — deci provoacă dezvoltarea

unui cancer. — Cu ajutorul sifilisului conjugal, explică unui autor, cancerul care survine la bărbați și femei, iar în redosifilisul ar explica cancerul familiar.

Diferențe statistice arată că 16—18% din cancerosi au și R. Wasserman pozitivă.

Luând în considerație aceste date ne putem concepe o luptă anticancerosă fără a nu continua lupta contra sifilisului. În ultimul timp, leziunile sifilitice ale organelor interne, s'a constatat că merg mână în mână cu leziunile canceroase ale acelor organe. Ficatul, stomacul și plămânii sunt cele mai des atinse. Această problemă pentru țara noastră este vitală căci cunoscând evoluția creșterii cândă a sifilisului la noi, se impune a lua măsuri severe, pentru a împiedica celălaltu periculos, cancerul.

Dr. CONST. POPESCU, medic primar.

Filatelisti

Avem în depozitul nostru diferite varietăți de mărci neuzate din toată Europa.

Cumpărăm colecții.

La cerere trimitem Lista de Prețuri pentru mărci românești și străine.

La noi se găsește Catalogul Zumstein, pe anul 1944.

SOC. PRINCIPELE MIRCEA

BUCUREȘTI

Strada Diorisie Lupu 34. 1463

Revoluția lui Horia Cloșca și Crișan

ANECDOTE ISTORICE

La 28 Februarie 1944 se implinesc 159 ani de la înfiorătoarea zdrobire pe roată a capilor Revoluției dela 1784: Horia și Cloșca.

Revoluția lui Horia a fost răbufnirea sentimentului național deșteptat de conștiința poporului român prin conducătorii săi. Ea se integrează, în istoria poporului român ca o tumultuoasă izbucnire de patimiri ce ciocoteau, sub călăul asupritor al dominației maghiare.

Reconstituind cauzele istorice a frământărilor ce au precedat deslănțuirea, ajungem la convingerea că revoluția lui Horia a fost impusă de împrejurări, constituind singura posibilitate a afirmării existenței naționalității românești. Majoritatea covârșitoare a Românilor în Ardeal evidențiază și mai mult contrastul etnico-politic, între drepturile străbune ale celor născuți pe acel pământ și concepția de dominație și opresiune, până la iobăgie a privilegiatilor maghiari.

Astfel din străvechile adâncuri ale unei conștiințe rămasă trează, răbufnirea poporului român era firească, în drumul ei spre descătușare. A fost ca o supărare înțepătoare de vitalitate care, călcând peste vânduturile aspre și nedrepte ale vremilor, a bătut laportile împărăției Habsburgice pe pământul lui Horia.

IMPĂRĂTEA FA DREPTATE . . .

Ful Mariei Terezia, noul împărat despre care vestitul istoric german Ranke, spune că „suveranitatea unită cu ideile de reformă nu au avut niciodată un reprezentant mai hotărât decât monarhul acesta” s'a impus dela început, prin câteva atitudini de ordin politic, menite să emoționeze în același timp să alarmeze popoarele împărăției sale. Ungurii, firește, au fost dintru aceia care și-au văzut dintr'odată privilegiile în pericol. Amânarea încoronării ca rege al Ungariei a lui Iosif II-lea, le sporea nevrozitatea.

Întors din călătoria întreprinsă prin Transilvania în primăvara anului 1783, Iosif II-lea a rămas impresionat de „starea de rădăcină și solăvie a omenirii” care, trebuia să înceteze”. În fața acestei dispoziții, oligarhia maghiară prea puțin s'a simțită, administrația având grijă să zădărnicească prin tot felul de abuzuri neomezate, realizarea edictelor împărătești.

Iosif, pătruns de hotărârea că privilegiile nobililor nu stăruie vlagă iobagilor și prejudiciază însăși Coroana, a hotărât să ușureze traiul românilor, introducând cu largă îngăduință exprimarea plângerilor.

Vestea despre bunele intenții ale împăratului au dat curaj țărănilor români din Ardeal să se scuture de jugul robiei feudale în mîntea lor încolțind ideea că ceasul unor fapte hotărâtoare a sosit.

Astfel s'a ridicat Horia din Albac care făcuse drumul la Viena de patru ori (1780—1784), exprimând împăratului starea de plâns a poporului român.

REVOLUȚIA

Făgăduielile au fost multe, bunăvoința și încrederea a găsit destulă, de fiecare dată ostentivitatea lui Horia rămânând zadarnice.

Reîntors dela Viena, Horia a început a cutreiera satele din Munții Apuseni, pregătind astfel poporul și însușindu-l de speranța unei apropiate izbăviri.

Tovarășul nedespărțit a lui: Horia a fost Ion Oargă din Cărpiniș, cunoscut sub numele de Cloșca, ca în cl. pa izbucnirii răscoalei să găsească pe al treilea tovarăș: Gh. Crișan.

Aceste trei căpetenii ale revoluției s'au bucurat de încrederea poporului, având și concursul preoților. Răsăriți din aceeași pământărie, le cunoșteau îndeaproape necazurile și suferințele.

Răscoala a fost proiectată pentru iarna anului 1785. S'a început însă în Oct. 1784.

În ziua de 28 Oct. 1784, în vechea biserică din Mesteacăni, țărăni adunați sub conducerea lui Crișan au hotărât că plece la Alba Iulia după arme. Făcură cu toții jurământul pe crucea aurită (se spune că ar fi fost adusă de Horia dela împărat), apoi preotul Ioanș Căzan îi binecuvântă, rostind rugăciuni pentru reușita acestei porniri.

Astfel, violența svăcnire spre libertate s'a deslănțuit în mod formal.

După vărsarea de sânge dela Cărechi, gloaja răsculaților a trecut la Crișcior și de acolo la Ribița. În cinci zile Zărandul ajunsese în stăpânirea țărănilor răsculați.

În această tălăzuire de gloate în sufletul cărora toate pașimile și asupririle de veacuri s'au revărsat într'o sălbatică pustuire, curțile nobililor au fost pustite. Dificultatea mare a fost lipsa armelor, cele făurite în pripă nepunând satisfacere trebuințelor decât în măsură foarte mică. De aceea glotașii s'au înarmat cu topoare, bâte, securi, săbii, coase, pistoale și tot ce le cădea la îndemână.

Asaltul Cetății Deva a cerut noi jertfe românilor. Încercarea lor de a cuceri orașul costându-i 72 țărani morți și 42 prizonieri cari au fost imediat executați cu o cruzime care-i făcea să se îmbulzească cât mai repede sub ascuțitul securii.

În tot acest timp, armata împărătească n'a intervenit, deși nobilii disperăți cereau intervenția oșirii. Acela după ce știrea răscoalei ajunsese la Viena, Generalul Preiss comandantul armatei din Transilvania, intervine.

Au urmat trașarile de pace care au urdă drept consecințe încheierea unui armistițiu. Efectul a fost slăbirea avântului inițial al răsculaților.

Strădania împăratului a fost pentru pace. Horia a răspuns că nu va liniști poporul decât după ce li se vor ușura și eliberăți. Răsculații spuneau că nu le trebuie „pardon”, ci mai bine vor pieri cu toții decât să revină la starea tristă de mai înainte. (Istoria Românilor de I. Lupas.)

Astfel luptele începură din nou. Rezistența lor s'a menținut la început cu toate tentațiile de amăgire, ce se încercară pentru a fi liniștiți.

La 7 Dec. în comuna Mihăileni izbucniră dărâșa răsculaților de naștere la lupte orăncene, provocând însemnate pierderi țărănilor revoluționari. Astfel, în fața armatelor imperiale care-i încercuiau tot mai mult, motii oboșiți și descurajați se reîntorc la căminurile lor risipite, tocmai în preajma Crăciunului. Horia, care avuse mare speranță în armatele crăiești, a înțeles că orice împotriviție era zadarnică și lipsită de orice perspectivă.

Revoluția a fost înăbușită în timp ce răsculații își văzuseră visul ca irealizabil, ca o lovitură funestă a desinului.

SUPLICIUL ROTII

După dizolvarea cetelor de luptători, Horia în tovarășia lui Cloșca s'a retras în Pădurea Seorăcelului (Jud. Cluj) unde în toată iernă, lângă un foc de vreascuri, duceau viața tristă a oamenilor urmăriți de

setea de răzbunare a nobililor unguri. Se pusa pe capul lor un premiu de 300 de galbeni ceace era o ispită destul de mare pentru trădători. Lt. Col. Kray însărcinat cu această misiune, reușește să prindă pe Horia și Cloșca în ziua de 27 Decembrie datorită unui Iuda orbit de puterea banului.

Ferecați în lanțuri, au fost duși la Alba Iulia unde o comisie specială fu instituită pentru instruirea și judecarea procesului. La sfârșitul lui Ianuarie a fost prins și Crișan pribegind din sat în sat, îmbrăcat ca cerșetor.

La toate întrebările interogatorului celor trei capi a-și răscoalei au răspuns printr'o mulă dărjenie.

Ziua de 28 Februarie 1785, a fost sorocită pentru înfiorătoareaucidere la care au fost aduși să asiste, țărani din 419 sate. Potrivit sentinței, frângerea pe roată a fost efectuată zdrobindu-li-se oasele, întâi lui Horia apoi lui Cloșca. Crișan, s'a spânzurat în închisoare, cu câteva zile înainte de execuție.

Supliciiu roșii a fost îndurat de cei doi martiri cu o seninătate de totală resemnare. Spectacolul înfiorător a vrut să fie o lecție zguduitoare pentru masele de țărani iobagi forțați să asiste la acest martiraj. Au urmat apoi alte execuții desfășurate cu aceeași săbăteacă cruzime încât, chiar împăratul, auzind de ele, a ordonat o anchetă postumă.

URMARILE REVOLUȚIEI LUI HORIA

După epoca represiviunilor sângeroase Iosif II-lea s'a grăbit să înlesnească viața românilor, desființând iobăgia și înființându-le școale.

Zguduitorul martiraj a lui Horia, Cloșca și Crișan, a deschis zărilor noi, spre un ideal național în care conștiința de a stăpâni asupra Ardealului avea să pună pe români în locurile drepte pe care le meritau.

Consecințele politice au venit târziu, dar au venit. După 50 de ani revoluția lui Avram Iancu avea să reia cu aceeași vigoare tema drepturilor istorice ale românilor.

Abea sub Ferdinand I Împăratul, neamul românesc a putut să arate lumii întregi locul lui de popor de frunte cu un trecut care i-a asigurat un strălucit viitor. Astăzi suntem pe calea realizării acestui viitor spre care ne taie drum de granit eroica și temerara Armată Română.

Și'n realizarea supremului scop al năzuințelor acestui Neam încercat, să întorcem paginile Istoriei cu ani în urmă și cu o pioasă amintire pentru martirii suferințelor noastre naționale să ne călăuzim forțele noastre materiale și spirituale cu aceeași dărzenie și oarbă hotărâre, cu același spirit de jertfă și dăruire totală pe care au avut-o înaintașii noștri cărora le datorăm existența noastră de astăzi.

Sever Damsa.

CURIOZITĂȚI

DE CAND EXISTĂ BRICHETE DE CARBUNE

Acum 100 de ani, în 1843, Fr. H. K. Schmahel a obținut patentul pentru prima brichetă de carbune. Invenția acestui german însemna un progres mare față de procedeul cunoscut până atunci de a forma bucăți de carbune cu mâna. Procedeul lui Schmahel a fost ameliorat și transformat. Există astăzi un procedeu ud și unul uscat. O presă modernă de brichete fabrică pe minut peste 120 de brichete, dar nu fiecare carbune este bun pentru fabricarea brichetelor. Cărbunele trebuie să conțină un anumit procent de apă și de bitumen, care la presiune mare lipsește împreună cu apa particulele de carbune. Cărbunele de piatră, pentru a fi transformat în brichete, are nevoie de un adaos, folosindu-se mai ales smoală.

CATE INSECTE MĂNÂNCA PE AN PIȚIGOIUL?

Păsările sunt animale foarte folositoare,

căci distrug o cantitate considerabilă de insecte. Astfel un pițigoiu, de pildă, mănâncă anual 150 kg de insecte vătămătoare. Deaceia pițigoiul se bucură încă de secole de un renume celebru ca „paznic” al pădurilor.

CUM SE POATE PĂSTRA OZONUL

Se știe de mult că ozonul este un foarte bun desinfecant. Deoarece însă se descompune foarte ușor și chiar poate exploda, era foarte greu de păstrat. Un chimist din Berlin a găsit acum în gheața de ozon un mijloc de a păstra în siguranță ozonul și chiar de a-l transporta. După noul procedeu se introduce aproximativ 3 grame de ozon într'un litru de apă, care apoi este lăsată să se răcească repede până la minus 7 grade. 80% din ozonul din apă rămâne astfel în gheața care se formează și poate fi transportat și păstrat mai multă vreme, fără nici un pericol. Gheața de ozon este deasemenea excelentă pentru mentinerea proaspătă a alimentelor.

Terasa Oteteleşanu, faimoasa bererie bucureșteană, era acolo unde pe Calea Victoriei se înalță astăzi Palatul Telemoanelor. Se adunau acolo, mai ales în timpul neutralității din 1914—1916, toți poeții și scriitorii mari din Capitală. La masa mare rezervată pentru ei, ședeau și discutați aprins — poeții Anghel, Iosif, venea Delavrancea cu Vlăduțu, câteodată Coșbuc, Chendi și Sadoveanu și mai târziu Goga și tinerii ca Victor Eftimiu, Rebreanu . . .

Într'o zi Coșbuc vine singur și se îndreaptă să-și ocupe locul, la șvarț. Chelnerul, de curând intrat în serviciu, și necunoscându-l din întâmplare, îi strigă dela câțiva pași departare:

— Domnu'! Domnu'! Masa asta nu e pentru d-ta. E rezervată pentru poeții și scriitorii. Ia loc în altă parte.

— Scuză, n'am știut că este numai pentru poeți — răspunse blând și pretenos, ca întotdeauna, marele poet al românilor. Și se așeză la o mică masă alături.

Jublistul Aesop fu întrebat într'o zi dacă se poate pune frâu obrăzniciei.

— Cum nu! răspunse el. — Și foarte ușor. Și povesti următoarea fabulă drept mijloc de înfrânare a obrăzniciei.

— Un măgar găsisse o piele de leu, o îmbracă cum putu și porni prin văi și păduri, sbierând din răspuțeri, crezând că urlă, măreț, ca un leu. Păsările și animalele, care îl întâlneau și îl auzeau, intrau în sperieți, fugind să-și rupă gâtul care încorto. În cele din urmă, măgarul întâlnind pe stăpânul său, și vrând să-l înspăimânte, dădu drumul răgerii lui său din toate puterile. Bulul om, însă, îi văzu dintr'odată urechile atârănând afară din piept, îl recunoscu îndată, și trase cureaua și-l arse de câteva ori cu ea pe spinare atât de bine, încât măgarul înțelese pe loc că nu e leu, ci e un simplu măgar.

— Așa se îndreaptă — sfârși marele fabulist al omenirii. Aesop — și omni care, în obrăznicia sa nemăsurată, își pierde simțul și confundă realitățile.

Poetul latin Lucanus povestește despre Iuliu Caesar: primul consul Iuliu Caesar e înșușințat că în Calabria, Pompei a pornit cu armata asupra lui pentru a-i smulge înfrântatea în imperiul Romei. La început, Caesar nu știe ce să facă, dar imediat se îmbracă cu mantaua militară, își ia rămas bun dela Caefurnia, soția lui, și în mijlocul nopții pornește de acasă, ajunge la gura Tibrului, bate la poartă colibei pescarului Amilcas, și-i spune: întinde părzele imediat și dacă ar fi să trecem prin infern, trebuie să mă duci în Calabria. Pompei s'a răsculat împotriva mea. Du-mă și cere de la mine tot ce vrei, îți voi da cu bucurie și recunoștință.

Noaptea era întunecoasă și marea înfuriată. Dar îndemnativul pescar izbucni să ducă pe Caesar până la țărnuț Calabria, de unde Caesar porni oștiri împotriva răsvrătitului Pompei.

— Și acum, Amilcas, spune ce vrei dela mine.

— Nimic, mărețe Caesar, decât să-mi lași fericirea să mă întorc pe același drum acasă la familia mea săracă și pasnică; fiindcă dacă în zori, când se vor scula copiii și femeia mea, și nu mă vor vedea pe mal întinzându-mi plasele ca în fiecare dimineață, vor muri de dor și tristețe.

— Bine, zise conducătorul imperiului roman. Ești atât de modest și atât de măreț în modestia ta — și, te rog, nu uita că Caesar este prietenul tău.

(Cneius Pompei, supranumit „Cel mare”, unul din cei mai talentați oșiași ai Romei. În an. 60 în. de Hr. alcătui împărăția în Grac și Caesar primul triumvirat împotriva Senatului. Fu învins la Pharsola și asasinat în Egipt ca refugiat. 107—48 an.)

(Culese, traduse și redactate de: GH. IV.)

ARADUL CULTURAL

Cărți cruciale

Louis Kuhne : Știința nouă de vindecare și A. E. Powel : Dublul eteric

Într-o dare de seamă precedentă, din ciclul „cărților cruciale”, prezentăm : „Omul dința necunoscută” de Alexis Carell. Citind această carte, cititorul se va lămurii asupra sensului luat de civilizația zilelor noastre, care inițial a fost creștină, spirituală și integrală, iar dela Revoluția Franceză începe să iudaizată. A devenit pozitivistă, materialistă și unilaterală. Cu alte cuvinte a fost amputată de originalitatea ei, de esențialul din ea, de valoarea ei circulatorie universală. Adică de tot ce a prezentat-o lumii ca superioritate ideală.

Și în acest sens unilateral lumea creștină a făcut „progrese imense”.

Numai că Alexis Carell, constată în cartea sa, odată cu marele progres, a crescut, de-o pildă, numărul descumpăniților psihici și abrutizaților, al amintalilor, al uriașilor microcefali și al pigmeilor macrocefali, în așa măsură încât în o sută, două de ani, toată lumea din continentele stăpânite de creștini va fi dementă.

Și atunci ne întrebăm, ce folos de civilizație, dacă lumea care și-a creat-o dă simptome de nebunie ?

Cartea lui A. Carell e un tipăt prelung de alarmă. Până când să putem da singura soluție problemei, întorcerea la natură, în natură, desființând marile aglomerații umane, orașele, dăm mai jos o relatare asupra unei alte cărți socotită de noi „crucială”, pe terenul vindecărilor.

Aceasta deoarece o mutare dela oraș în plină natură reclamă anumite condiții de realizare, pe când vindecările lui Louis Kuhne nu cer decât 1) un termometru de apă, 2) o cârpă de in, 3) o albie de cămăși, 4) un scăunel, 5) apă rece sau caldicioasă, 6) înăvoință de a te vindeca.

Anume Louis Kuhne preconizează, prescrie tratarea tuturor bolilor în chip unitar neadmitând diversitatea bolilor, susținând că există o singură boală, care se manifestă divers. Deci tratamentul unitar : băi de șezut, mai apriat la organele sexuale, care are efect sigur în toate felurile de boli și vindecă pe toți bolnavii, dacă acestia nu se găsește în ultimul stadiu, micestia nu se găsește în ultimul orice boală. Sunt patru ani de când am luat cunoștință de această carte alui L. Kuhne și n'am îndrăznit s'o prezentăm cititorilor, până n'am experimentat-o arăt persona, cât ș. astăzi altora. Și până nu am primit numeroase mărturisiri și dela alții.

Anume persona: ne am vindecat de un catar pulmonar drept și de o stare nervoasă insuportabilă.

Femeja Tașă din Pecica vis-à-vis de Comp. de grăniceri amputată cu mână sa din Turun, s'au vindecat de droupic.

D. Gh. Vasilevici din Pecica s'a vindecat de boală de nervi.

Tot de boală de nervi s'a vindecat un tânăr de 19 ani al cărui tată ne am scapă.

D. Costea dela Biroul Populației T. M. șoara, s'a vindecat de tuberculoză osoasă.

De tuberculoză pulmonară s'a vindecat dl adiutant Florescu dela Regt. 1 Roșiori din loc.

Di Mladin învățător pensionar s'a vindecat de inimă.

Di Winkler bărbier, de vis-à-vis de „Boul Roșu” cunoscând peste trezeci de vindecări s'a vindecat de însuși de reumatism.

Di Alexa Boeru pantofar, din strada Kogăniceanu s'a vindecat de o boală „misterioasă” iar soția sa de pietre la fierea ficatului. Di Boeru cucaște o serie de vindecări. La domni Winkler și Boeru am fost îndrumați noi înșine, dânsii ne-au încurajat.

De altfel doctorii de bună credință care știu de carte, aplică metoda mai ales la anemii, boli de nervi, de plămâni, ale creierului, sau pentru a evita operațiunile, din cauza pietrelor la fierea ficatului sau rinichi.

Apropos, dl Grozav comerciant de textile depe Corso s'a vindecat de pietre la rinichi.

Iar doamna Iuliana Moga gazda mea s'a vindecat de pietre la fierea ficatului, de inimă, de rinichi și de o bubă mică, rămasă dela o operație.

Profesorul Ostrovăț Gh. își trata băiatul soției sale, prin această metodă, de lipsa memoriei. Și cu succes.

Acuma despre baie. De altfel dacă cititorii pot să-și procure contra ramburs, cartea dela traducător, drul Toma Simionescu București VI, Str. Principatele Unite No. 30, s'o facă. Persoanele mai sus indicate că s'au vindecat, le-o pot împrumuta, căci mi se pare că traducătorul e plecat din București, undeva la mănăstire. Dacă am ști că cartea se poate procura în grabă nici n'am da descrierea băii.

Băi de șezut adică la organele sexuale trebuie, de obicei, să-și premeargă baia de trunchiu sau de burtă.

De aceea începem cu aceasta.

Într-o cameră caldă așezăm albia de rufe; în ea turnăm apă de 32° de grade Celsius. arăta încât dacă ne așezăm cu șezutul în ea, cu picioarele în afară să ne ajungă până la buric, noi aplecându-ne pe spate, astfel în cât să stăm cu spatel în apă oână la omoplat — lopatiță. În această poziție stând, spălăm timp de 15 minute, stomacul și burtă tot de sus în jos. Începând de sub coaste, cu o cârpă moale de in. Această baie se face seara și după ea urmează și înrobodirea astfel încât să transpire bolnavul. Se face la două ceasuri după cină. Se face timp de o săptămână, astfel de băi pentru a se pune în funcționare burtă, stomacul, intestinele, ficatul, splina, rinichii, plămâni și inima. Dar mai ales stomacul.

Ca să te vindeci trebuie să faci băi la sex.

Explicații voi da, vorbind despre cartea lui A. E. Powell Dublul eteric. Bolnavii să facă experiențe, căci nu-i primejdios, pentru asta garantez. Am dat lista bolnavilor vindecați pentru ca cinei cunoaște să ceară cartea dela ei și sfaturi. La Palatul Cultural se găsește cartea în ungurește, di Winkler o are în nemțește, noi o avem în românește, di Boeru o are în românește etc. Di D. ma Nicolae ofost revizor școlar încă o are.

Baia la sex se face așa, că în albia de rufe așezăm în tâu un scăunel, apoi turnăm apă rece de 14—18 grade Celsius până la 2 degete de înălțimea de sus a scăunelului. Baia se face pe scăunel și apușă cu mâna stângă apărut sexual. Anume după prepușă (preca) peste capul penisului, prinde peica între degetul arătător și mijlociu ca pe o țigară iar cu degetul mijlociu și inel, se amănă, să nu intre în apă, destinsă. Cu degeta prinde cărpa de înălțimea de sus a scăunelului și se amănă să nu fie moale, șeala de jos în sus prepușă timp de 10 minute, spatul se face ușor să nu se amănă prepușă. Dacă doare se poate apăsa ușor prepușă sau se poate bate ușor cu cărpa muiată în apă.

L. Kuhne are pentru amândouă felurile de băi explicațiile lui mai mult sau mai puțin plauzibile, Zicem „sau ma puțin plauzibile”, fiindcă în adevăr explicațiile n'au satisfăcut pe unii medici cu care am vorbit și care deci au respins Kuhne-ismul.

Ceva am uitat să notez ; că băile de sex se fac, după ce cele de trunchiu sau burtă au fost făcute timp de o săptămână. Apoi cu pauză tot a treia zi, se face o baie de sex dimineața și una de burtă seara timp de o săptămână, două, apoi se pot face, tot cu pauză a treia zi, câte două pe zi, una dimineața și una la masă, iar seara baia de burtă.

Explicația adevărată a metodei de vindecare Kuhne-iste credm a o fi aflat în cartea lui A. E. Powel: Dublul eteric.

Anume în această compilație de ordin mai mult ocult decât științific se susține că fizicul nostru format din elemente sau compusi solizi, lichizi și gazoși mai are o

dublură etaică formată din elemente eterice, super-eterice, sub atomice și atomice, care se alimentază din hrană, din apă, din aer și din soare. Este tot un corp alcătuit din cele patru grade mai subțire ale materiei fizice. Dublul eteric primind, dela soare forța vitală și distribuind-o, o face aceasta prin 10 vârtejuri numite chakre: Anume una splină fiind aceea care absoarbe globulele de vitalitate din atmosferă, le desintegrează și le distribuie în diferitele părți ale corpului fizic atomii care alcătuiesc globulele, atomii, încărcăți de vitalitate specializată și transmutată, — tot pe aici se elimină atomii descompuși, resturile de vitalitate uzată sau neîntrebuținată. — de aceea toți bolnavii de nervi, trebuie căutați dacă le funcționează bine... splina.

A doua chakre, la șira spinării. A treia la omilic. A patra la inimă. A cincea la gât. A șasea dintre sprâncene. A șaptea din creștetul capului. Și 8, 9 și 10 la organele interioare.

Or condiția principală pentru o putea trăi nu e numai aerul, apa și hrana cât e acea vitalitate ce vine din soare, — și bună funcționare a chakelor.

În carte mai scrie că orice boală are repercursiuni asupra Dublului atomic, — că prin anumite procedee de mărire a vizibilității se pot observa pe acest Dublu urmele bolilor deci se poate diagnostica cu precizie infailibilă. Și că înbolnăvindu-se dublul eteric influențează corpul demofizic și înbolnăvindu-se acesta din urmă, influențează corpul eteric-fizic. Mai scrie că di Buddh a spus că întâiul pas spre drumul Niwanei este o înăvoință fizică perfectă.

Prin urmare dacă se spală cu apă caldicioasă chakre splina și aceea a omilicului, a șirii spinării a inimii, se asigură acestora o bună funcționare.

Prin baie la sex se spală chakra numită „periculoasă de trezit”.

Or, prin spălare ce se întâmplă ?

Toată puterea sexuală nervoasă, care se risipește altfel în acte sexuale ordinare, de pură plăcere, se convertește în puterea nervoasă mintală, întărind creierul și stimulându-l. Astfel încât creierul direct dirijează vindecarea prin marea putere concentrată din organele sexuale.

De altfel după primele băi de burtă și de sex insul primește o fenomenală putere cerebrală, — ochii încep a-i strădui de inteligență, memoria i se întărește, puterea de asociație a ideilor oneste ș. m. d.

Cartea lui A. C. Powel s găsește spre vânzare la dl I. Bolna. Editura Rom. Aninoasa Gorj of, Bibești contra ramburs.

Doctorii ar face bine să studieze amândouă aceste cărți spre binele bolnavilor.

Dr. HODOS

Conferințele Oficiului local de Turism Arad

„Oficiul local de turism” Arad, care s'a reorganizat recent și care, de când a fost detașat pe lângă el, d. prof. T. Strelicovsky, și-a început o activitate mai vie, a inaugurat la Palatul Cultural din Arad un ciclu de conferințe cu caracter turistic, menite să stimuleze pasiunea de drumetie.

Cea dintâi conferință a fost ținută d. prof. T. Strelicovsky, conducător tehnic al oficiului, care a tratat, cu competență și talent, subiectul „Excursiile de educație”.

Rostul excursiilor, felul și organizarea lor, rolul conducătorului, valoarea educativă, etc. au fost înfățișate viu cu dovada unei lungi și fructuoase experiențe.

Un public select și foarte numeros, un înereț entuziast a aplaudat îndelung mult apreciată conferință.

Suntem convinși că „Oficiul local de turism” așa cum a început să muncească, va însemna multe fapte menite să ridice prestigiul drumeției românești și propagandei naționale.

Știri

Administrația Financiară Arad

No. 73.647 din 18 Febr. 1944

Ministerul Finanțelor cu ordinul N. 285547/1944, a dispus ca donațiile făcute în materiale de către firmele comerciale și industriale pentru Efora Ostășească, pentru mări și invalizi „Palatul Invalizilor”, să se admită pe seadere din venitul brut al firmei, conform art. 33, pct. 3 din l.e.d.

Șeful Secției Constatării, Indescifr. Șeful Biroului, Indescifr.

— ALTA PEDEAFSA NEDU... Ioan Dittinger din Engelsbrun a fost condamnat de tribunal la 6 luni închisoare corecțională, 5000 lei amendă și 20.000 lei despăgubiri în favoarea lui Ioan Ducaru pe care care l-a bătut grav. Făcând apel, Curtea i-a redus pedeapsa la 10.000 lei amendă, 1000 lei cheltuieli penale. Despăgubirea civilă în favoarea reclamantului a fost anulată.

Domni doctori stomatologi dentişti și tehnicieni sunt rugați să viziteze neul

Depozit Dentar

E. HARMENING

ARAD, str. Eminescu 30 (Palatul Orșutay)

Execută cele mai frumoase pardesturi și galeuri. Arad, str. V. Goldiș 5.

Salonul „SZILVAY”

IOSIF CARTNER

Ceasornicar, bijutier, optician

Arad, Piața Avram Iancu

Atențiune Doamnelor!

Vizitați numai SALONUL DE COSMETICĂ

IULIU HAJDU

ARAD, Str. M. Eminescu Nr. 20—22.

Telefon : 21-81

Autorizat de Onor. Ministerul Sănătății

SOCIAL - ECONOMIC

PRIMA PUBLICITATE

Se publică în fiecare zi. Anunțuri primite la Administrația ziarului în Str. Mărășești Nr. 1. Telefon Nr. 11-28.

Cereri și oferte de serviciu

Se caută funcionară cu practică.

Se caută vânzător de ziare la redacția Arad Strada Mărășești Nr. 1.

Se caută lucrătoare pricepută pentru croi de cămăși. Se va adresa doamnei Ionescu Arad, Str. V. Stroescu Nr. 5/a.

Se caută cameră mobilată cu intrare separată, apă caldă la baie. Adresa la ziar.

Se caută mecanică perfectă la coasă periană. Adresa la ziar.

Redacția „Dacia” caută bucătăreasă, ajutor bucătar, doi ucenici de bucătărie și doi oameni de serviciu.

Se caută franceză, germană, italiană-română caută urgent modestă cameră, preluată și conversație dispusă să plătească și chirie. Str. Teodor Serb No. 10. între orele 3—5 d. s.

Vânzări - Cumpărări

Se vând un pian maroc engleză placă metal, stare foarte bună. Vizibil 8—12, fie în Str. Alexandru, etaj II, Reg. Maria 10.

Se vând loc de casa, în cartierul Vilelor. Adresa la Redacția Ziarului „Dacia”, Str. Mărășești Nr. 1. Telefon: 11-28.

Se vând loc de casă, în cartierul Grădite. Adresa la Redacția Ziarului „Dacia”, Str. Mărășești Nr. 1. Telefon: 11-28.

Se vând cap combinat de nuc puțin folosit, patru scaune moderne capitulate de vânzare, cost 9.

Se vând în schimbate cu mobilă veche, haine și costume bărbătești Str. Sarmiseghe.

Se vând mobilier furnizat cu nuc în bună stare de vânzare. Piața Luetei nr. 17, ap. 7.

Se vând praf de var pentru îngrășământ artificial al pământului. Adresa Bul. Regele Ferdinand 56 Arad.

Se vând nouă de vânzare, lângă Calea ferată. Arad, Str. Rândunicii Nr. 9. Preț 500 lei. — Adresa: dl Sima str. Alex. Gavra Nr. 21.

Se vând nouă de cusut marca „SINGER” de vânzare. Adresa Calea Romanilor 26, Arad.

Se vând nouă covore smirna veritabil mărirea 3x4 mtr. Adresa: Agenția Gh. Coșbuc Str. Eminescu 17.

Diverse

Se caută locuințele goale și camerile mobilate. Agenția „Coman”. Strada Eminescu 17, etaj I. Inreg. la Cam de Com. sub Nr. F. 11334/943.

Se vând Generală de vânzare și cumpărarea imobilelor, COMAN GHEORGHE Arad, Str. M. Eminescu Nr. 17 etaj I Telefon, 26-97. Inreg. la Cam. de Com. și Registris sub Nr. F. 11334/1343

Se vând Case de vânzare: Casă particulară modernă cu cameră de baie și grădiniță, lângă Str. Cepălniceanu, 2 milioane — Villa modernă cu două apartamente, grădiniță și curaj, în centru 6 milioane — Casă mică cu grădiniță 288 m. p. lângă Strada Sava 300 mii lei. — Casă particulară modernă din 2 camere și dependință cu grădiniță 150 m. p. 1 milion. — Grădiniță pomii fructiferi 135 m. p. lângă Micătea-Nowă 150000 lei — Căutam pentru cumpărare pământ arabii! 10—12 jugh, în cartierul Arad.

Cinematograful filmelor grandioase **CAPITOL** Căminul Industrișilor Arad **TELEFON 23-24**

Azi! Sâmbătă, 26 Februarie Premieră

Un film la care râsul alternează cu plânsul. O comedie de un haz irezistibil!

FERNANDEL — RAIMU — GEORGES FALMANNT în

REGELE SPORTULUI

2 ore de distracție plăcută. — Aprobat pentru tineret! — Rezervați biletele!

Casieria deschisă toată ziua!

Repr.: la 3, 5, 7 și 9

INFORMAȚIUNI

— EPILOGUL FURTULUI DELA CAMERA AGRICOLA. Se știe că acum doi ani și ceva, autori necunoscuți au spart casa de fier dela Camera Agricolă din localitate, de unde au furat 2.183.714 lei, sumă ce constituia garanțiile și salariile funcționarilor Comisunei Județene C. N. R., depozitată acolo. În urma acestui furt, conducerea C. N. R., a reanunțat parchetului pe conducătorii comisunici județene C.N.R., adică pe d-nii: colonel Vasile Mihailescu, pe atunci prefect al prefeșurii Gheorghe Cioban, contabil județului, dr. Iuliu Ionescu, director de și Anuția Frățean, easieră, pentru că ei primind banii, aveau obligația ca în decurs de 24 ore să-i depună la C.F.C. însă nu au făcut-o. Odată cu denunțul

s'a cerut și punerea unui sechestra asigurător pe averea numiților, cejașe s'a și făcut. După terminarea cercetărilor, cheșiunea a ajuns în fața tribunalului, unde procurorul a cerut achitarea inculpaților, întrucât în sarcina lor nu s'a constatat nici o vină, ei — conform legii contabilității publice — aveau dreptul să țină banii în casă timp de 10 zile.

Tribunalul a amănat pronunțarea sentinței pe 29 Februarie.

— FURT. Autori necunoscuți s'a pătruns în locuința din str. Cicio Pop a comisarului șef Alexandru Terhaita, de unde au furat lingerie și haine în valoarea de 400.000 lei.

— REDUCERE DE PEDEPSE. — Într-o corespondență anterioară am anunțat că în fața Curții de Apel a fost desbătut procesul pornit împotriva preotului Virgil Ungurean, Ioan Oprîșă, Gavril Weisberger, Simion Bălășiu și Eugen Jurca, pentru contrabandă de aur. Numiții fuseseră condamnați pentru acest delict de către tribunalul din Brad. Curtea, după desbaterea apelului a amănat pronunțarea sentinței cu opt zile. Prin hotărîrea pronunțată, acum, Curtea a pronunțat o hotărîre prin care reduce pedeapsa aplicată preotului Virgil Ungurean la șase luni închisoare cu suspendare. În ce privește pe Eugen Jurca, Simion Bălășiu și Gavril Weisberger, Curtea a suspendat executarea sentinței, iar în ce privește pe Ioan Oprîșă, a confirmat sentința tribunalului.

— ȘOFER LIPSIT DE OMENIE. Serile trecute în str. Gr. Coșbuc, soția lui Milivoi Mitrici — dispărut în luptele dela Stalngard — a fost lovită de un automobil, care mergea cu viteză mare spre Calea Șaguna. Conducătorul mașinii, fără să se sinchisească de femeia rămasă în nesimțire și plină de sânge, a plecat în viteză cu mașina. Poliția face cercetări pentru stabilirea identității șoferului lipsit de omenie.

CINEMA CORSO

Telefon: 21-64

Garanția filmului de succes

Azi

„Frica de dragoste”

cu

CAMILA HORN și CAROL NINELLO Jurnal O. N. C.

JURNAL, Repr. la 3, 5, 7, și 9 fix

Fabrica chimică modernă cu instalațiuni, gazează stabil, clădit cameră cu mașinăriile cele mai moderne i cal. de fabrică, birou, aprovizionată cu culori pentru fabricarea oricărui articole chimice, din motiv familiar urgent de vânzare lei 2.000.000. În cartierul vilelor casă cu 6 camere și cu tot confortul 6.500.000 lei. Casă cu 1x3 camere, tot confortul și 1x1 în centru cu 3.500.000 lei. Mică casă particulară nouă cu 3 camere, cu tot confortul 1.300.000 lei. Casă particulară cu 2 cam. cu grădiniță mare, casă nouă în Pârnea 1.300.000 lei. Agenție văd. lui Albert Inreg. str. I. Petruș No. 3. Tel. 22-24. Inreg. Cam Com. 3037.1943.

Cinema FORUM

ARAD. — Telefon: 26-10

AZI:

Surpriza stagiunii!

Un bărbat la loterie

cu GIUSEPPE LUGO dela Scala din Milano și LAURA NUCCI. Muzica de VERDI, PUCCINI și LEONCA VALLO.

Acest film brodat pe o temă, inedită și extravagantă, eucerește prin melodiile sale fermecătoare, prin luxul său scripitor și prin comicul situației sale.

Repr. la orele 3, 5, 7 și 9 fix.

CALEIDOSCOP

FARMACH DE SERVICIU

27 Februarie 1944

LAGER, Bul. Regina Maria 25. Telefon: 15-10.

BERGER, Calea Șaguna. MUMUIANU, Calea Aurel Vlaicu 60. Serviciul permanent.

CINEMATOGRAFIE

27 Februarie 1944

CORSO: „Frica de dragoste.” FORUM: Un bărbat la loterie. URANIA: Romanul unui medic. ROYAL: Felicită Colombo. CAPITOL: Regele Sportului.

DOAMNELOR!

Pentru a se refăce un păr toată recomană a face permanent cu „OLEOCAP”

Coaferul „COSTEL”

Eminescu 30.

Mare asortiment de încălziminte termicești, bărbătești și pentru copii

ATLANTA

Magazin de ghete

ARAD, Piața Avram Iancu Nr. 19

Cinema ROYAL Arad

STRADA ALECSANDRI 2

Telefon: 19-33

Difuzarea sonoră excelentă. Sala bine încălzită. — Telefon: 19-33

AZI!

FELICITA COLOMBO

O comedie extraordinară

Rezervați la timp bilete.

Repr.: încep la orele 3, 5, 7 și 9 fix

Atențiune!

Un pian de concert marca „C. BECHSTEIN” în stare excelentă, de vânzare. Doritorii se vor adresa: Arad, str. Episcopiei Nr. 5. etaj II, apart. 8.

Cinema URANIA

Telefon: 22-32.

AZI! Un film din zilele noastre

Romanul unui medic

cu: Albrecht Camilla, Maria Schonhals.

Forn Andergast

Reprezentății la 3, 5, 7, și 9.

Atențiune! Atențiune!

Bala de Fier Arad

renovată complet, stă la dispoziția publicului, în permanentă. Deschisă dela orele 5 dimineața până la 10 seara. Serviciul prompt. — Personal conștiincios.

Atențiune!

VINE FILMUL COPILOR

Cenusăreasa

FILMUL TINERETULUI

Cenusăreasa

FILMUL CELOR ADULȚI

Cenusăreasa

Tândărică fără frișă și Baba Cloanța Cotoroașă

La cinema ROYAL Arad tel. 1933 Rezervați biletele din timp.

ULTIMA ORA

CEL MAI CONCENTRAT ATAC DE AVIAȚIE DEASUPRA LONDREI

— Noui planuri germane pe frontul de Răsărit —

Situația fronturilor

Dela cartierul general al Führerului, marelui comandament al forțelor armate germane comunică:

In spațiul dela Krivoi Rog și Swenigorodka au dat greș, în cursul zilei de ieri, toate atacurile sovietice. Atacurile noastre, date la vest de Swenigorodka și la sud de lacul Pripet, continuă să facă progrese, în ciuda rezistenței crâncene a inamicului.

La sud de Berezina și la nord de Rogacev, luptele grele continuă cu inamicul, care se întărește tot mai mult. Incercările sovietice de a ajunge pe malul nordic al Berezinei au fost respinse, în lupte duse la depărtare. Localitatea Rogacev a fost evacuată, în noaptea spre 24 Februarie, după distrugerea tuturor instalațiilor importante. Ceva mai la nord, trupele noastre au respins, printr'un contraatac forte sovietice înaintate și au distrus o grupă de lupă inamică pătrunsă. Puternice formațiuni de avioane de luptă germane au sprijinit birurile armatei și au cauzat inamicului pierderi mari în oameni și material de război.

La sud de Vitebsk au fost zădărnice încercările de străpungere, cum și încercările repetate ale sovieticilor de a largi o pătrundere, după ce trupele germane au nimicit 17 tancuri inamice.

Între calea ferată Pleskau—Luga și lacul Pleskau, sovieticii au dat, cu forțe proaspat puse în luptă mai multe atacuri de străpungere. Toate aceste atacuri au fost respinse în parte prin contraatacuri. Trupele noastre au cucerit insula din lacul Peipus Prissar, în ciuda rezistenței crâncene a inamicului și au rezistat în contra atacurilor inverșunate ale bolșevicilor.

În timp ce la sud-vest de Narva, puternice atacuri ale sovieticilor au rămas fără efect, atacul dat de voluntari estoni la nord-vest de oraș a dus la desăvârșirea unui cap de pod inamic peste Narva.

În Italia n'au avut loc lupte demne de menținat.

Bateriile germane cu tragere lungă au continuat bombardarea debarcărilor inamice în spațiul Nettuno și circulația și aprovizionarea a inamicului, cu efecte minime.

Aviația germană a dat în cursul nopții trecute din nou un mare atac împotriva Londrei.

În o săptămână au căzut deasupra Londrei pesure 6000 tone bombe

BERLIN, 26. (Rador) Continuarea progresivă a atacurilor aeriene germane împotriva Londrei este socotită în cercurile berlineze, ca soartă interesantă, dat fiind că noua fază a luptei pentru Londra, constituie o parte din lupta sistematică împotriva Angliei. În cursul nopții trecute, aviația germană a dat al 8-lea atac greu și al treilea atac de o mare amploare, împotriva capitalei engleze. Seria marilor atacuri a început în cursul timpului or zece din luna precedentă. În cursul celor două atacuri din Ianuarie, peste 6000 tone bombe explosive și incendiare au căzut asupra Londrei. În cursul săptămânii trecute, aceste atacuri au fost mult înălbite, astfel că, dacă sunt luate în considerație și atacurile de dispersiune, Londra nu a cunoscut niciodată o lină de răgaz în cursul trecutelor șapte nopți. Împreună cu atacul de noaptea

trecută Joi spre Vineri aviația germană a aruncat deasupra capitalei Angliei, în curs de o săptămână, 6000 de tone bombe explosive și incendiare. Deoarece tipurile de bombe germane de construcție recentă au o putere explosivă și incendiară cu mult mai mare decât bombele engleze, este ușor de închipuit cât de mari au fost pagubele. Pe baza unor informațiuni confidentiale, culese din cer-

curile diplomației, numărul caselor distruse în urma acestor atacuri germane din Ianuarie și Februarie este evaluat la 10 mii, pe când numărul caselor avariate se ridică aproape la 60 mii. Deoarece nu suntem decât la începutul acestei noi faze a bătăliei pentru Londra, strălucit eficacitatea acestor bombardamente.

Al optulea atac aerian german asupra Londrei

BERLIN, 26. (R.) ATACUL AERIAN GERMAN DIN NOAPTEA SPRE VINEREA FOST CEL MAI GREU ȘI CEL MAI CONCENTRAT ATAC ÎNDRAPTAT PÂNĂ ACUM ÎMPOTRIVA LONDREI. ATACURILE ÎMPOTRIVA LONDREI PREZINTĂ O PARTE PRINCIPALĂ DIN LUPTA SISTEMATICĂ ÎMPOTRIVA ANGLIEI. ULTIMUL ATAC A FOST CEL DE AL OPTULEA MARE ATAC AL AVIAȚIEI GERMANE ÎMPOTRIVA CAPITALEI ENGLEZE. ESTE REMARABILĂ GRAVITATEA ACESTOR ATACURI

ȘI PRIN FAPTUL CĂ ÎN CURSUL UNEI SĂPTĂMĂNI AU FOST ARUNCATE ASUPRA LONDREI 6000 DE TONE DE BOMBE EXPLOZIVE ȘI INCENDIARE. NUMĂRUL CLĂDIRILOR DISTRUSE ÎN CURSUL LUNEI IANUARIE ȘI FEBRUARIE SE CIFREAZĂ LA 10.000 IAR A CELOR AVARIATE LA APROAPE 60.000 DE CASE. DESI BĂTĂLIA PENTRU LONDRA ESTE NIMAI ÎN FAZA ÎNCIPIENȚĂ ACESTE CERE DEMONSTRĂZĂ CU PRISOSINȚĂ EFICACITATEA ATACURILOR GERMANE.

O nouă bombă incendiară a fost folosită la bombardarea Londrei

Berlin, 26. — Cu prilejul ultimelor atacuri aeriene germane asupra Londrei s'au folosit pentru prima oară mine așa numite de mostră specială care au fost numite de piloți „dicke Emma”. Este vorba de o nouă bombă incendiară.

Alături de aceste mine se mai folosește o bomba specială de ulei.

Pierderile germane în aceste atacuri aeriene sunt deosebit de neînsemnate și ele nu se cifrează nici măcar la 1.3% din avioanele întrebuintate.

Planurile germane pe frontul de Păsărit

București, 26. — S. P. P. transmite: Din cercurile militare din Berlin se află că pauza intervenită pe frontul de răsărit, este folosită de sovietici pentru a-și reorganiza forțele în vederea unei noi ofensive.

Comandamentul german urmărește cu atenție pregătirile sovietice și a luat contramăsurile necesare în toate sectoa-

rele. Comandamentul german nu întrebunțează pe frontul de răsărit, decât forțe absolut necesare și are la dispoziție puternice rezerve pentru eventualele alte atacuri ale aliaților.

Se crede că comandamentul german are planuri de lungă durată și după cum au dovedit-o până acum, le va realiza cu cea mai mare precizie.

Violente lupte aeriene deasupra regiunii de Sud Vest a Germaniei

Berlin, 26 (Rador). — În cursul după amiezii de Vineri au fost lupte aeriene violente deasupra regiunii de Sud-Vest a Germaniei, cu prilejul unor raiduri făcute de formațiuni nord-americane de

bombardiere. Bombardierele nord-americane au fost însoțite multă vreme de escorta compusă de avioane vânătoare, care totuși nu au putut împiedeca șirurile de avioane germane de vânătoare și

Faza intermediară a mării bătăliei din Răsărit

Berlin, 26 (prin telefon). — Cercurile militare germane caracterizează actuala situație de pe frontul din răsărit ca o fază intermediară a mării bătăliei care continuă prin lupte aspre în unele sectoare și lasă să se întrevadă pregătirea a unor mari activități de atac a rușilor. La Berlin este sigurată în fapt că în urma grelelor lupte din ultimele două zile s'a încheiat prima ofensivă de lărmă a sovieticilor. Că grupele de atac inamice cu întregul lor material au suferit pierderi grele a devenit notoric și că acum fac cele mai mari eforturi pentru a continua ofensiva lor cu noi violente lovituri de atac pentru a putea obține în sfârșit marea străpungere strategică a frontului defensiv german. S'au putut observa tot felul de pregătiri în diferitele sectoare ale frontului de răsărit ca regrupări de trupe, concentrare de material. Toate acestea ca o confirmare a intențiilor comandamentului sovietic și cări au servit comandamentului german ca buncă de rener pentru planurile ofensive proprii. Trebuie crezut că deja s'au luat toate măsurile chiar și pentru cazul în care noua fază a ofensivei sovietice va crește în intensitate. Obiectivul strategic al defensivei germane rămâne și aici

neschimbat și același. Ea se va strădui de a zdrobi obiectivul operativ al inamicului cu un minim de jertfe proprii. Unele încercări operațive pornite din inițiativa germană în această fază intermediară, dovedesc cum prevede comandamentul german în atac sau în apărare elastică corectările de front necesare în scopul fortificării frontului în vederea unor noi mari atacuri sovietice și care să poată rezista la orice încercare de împovărare. Cel mai important început de acest fel se desfășoară în nord unde în urma câștigului de teren al sovieticilor dela sud de Leningrad frontul german a luat forma a două coturi a căror brațe se întind în direcția de nord-est dela Narva dealungul lacului Peipus până la nord-est de Pleskau iar de aici cu direcție vest-estică până la lacul Ilmen și apoi în direcție nord-vestică peste Staraja Russya și Cholm. Arealul de front îndreptat cu vârful pe lacul Ilmen înseamnă în mod natural o împovărare a defensivei germane, o situație a cărei ameliorare este iminentă. Comandamentul german pentru acest motiv a ordonat o mișcare de deplasare care începe la răsărit de lacul Ilmen dar care se extinde și înspre sud asupra orașelor Staraja Russya și

distrugere să intervină împotriva mașinilor inamice. Deasemeni formațiunile care au atacat aici, venind dinspre Sud, au suferit pierderi simțitoare.

Geneva, 26 (Rador). — După cum anunță din Sidney Serviciul englez de informațiuni, cetățenii francezi din Algeria, din contingentele 1934-1944, cum și ofițerii de rezerva sub 45 ani, fost rugați să se înscrie imediat la reprezentanțele comitetului francez de eliberare națională.

Coșonile franceze vor trebui să dea un milion de soldați aliaților

Madrid, 26 (Ep). — De Gaulle va trebui să pună la dispoziția aliaților un milion de oameni recrutați din coloniile franceze, se spune în cercurile politice din Alger. Aliații în urma acestuia vor recunoaște comitetul național de liber drept guvern legal francez cu condiția însă că punerea la dispoziție a acestor recruți să se execute până la sfârșitul anului. De Gaulle a făcut intervenția dar acestea nu au fost acceptate de aliați deoarece guvernul francez a promis în anul 1939, 2 milioane de oameni. Această promisiune nu a fost ținută până odată. Aliații acum au fost nevoiți să accepte cel puțin jumătate din promisiunea atunci. O parte din recruți trebuie folosit pe teatrul de război european iar restul în orientul îndepărtat. Frontul din Birmania. Mai departe De Gaulle va trebui să majoreze livrările de marfuri și alimente pe seama aliaților.

Comandantul trupelor canadiene din Anglia a demisionat

NEWYORK, 26. Comandantul trupelor canadiene din Anglia a demisionat din motive de sănătate. Presa canadiană nu crede în îmbolnăvirea generalului canadian și vorbește deschis de importante deosebiri de păreri între comandantul canadian și comandamentul suprem britanic. Deosebire de vederi produsă din cauza întrebunțării trupelor canadiene în spațiul mediteranean.

Cholm. Aceasta va avea ca rezultat sfârșitul desfășurării încă neprevăzute limitarea și fortificarea importantă a frontului defensiv german. O corectare a frontului început prin atac și care mărește o limitare locală se desfășoară de câteva zile în regiunea Dubno—Lugovno în zona cea mai înaintată împotriva frontului din răsărit, unde rușii reacționează pe flancurile lor întinse cu puternice unități motorizate și de cavalerie. Acțiunea de atac germană încă nu este terminată. În unele sectoare trupele germane luptă prin atacuri locale pentru consolidarea pozițiilor lor sau ca în regiunea Krivoi Rog—Nikonol execută mișcări de deplasare evacuând un areal de front esit pentru a forma poziții de apărare mai favorabile.

Rușii pentru moment execută un atac mai mare în regiunea Rogacev, cu forțe considerabile și este îndreptat în mod vizibil împotriva șoselei către Bobrinsk, unde duc o singură șosea mai mare pe partea de nord a Pripetului greu de străbătut înspre vest. Aici se poate vorbi numai de o operație de pregătire pe lângă inamicul o urmărește în vederea unor eforturi mai mari.